Telemark sau og geit

2017

Årsmelding Telemark sau og geit

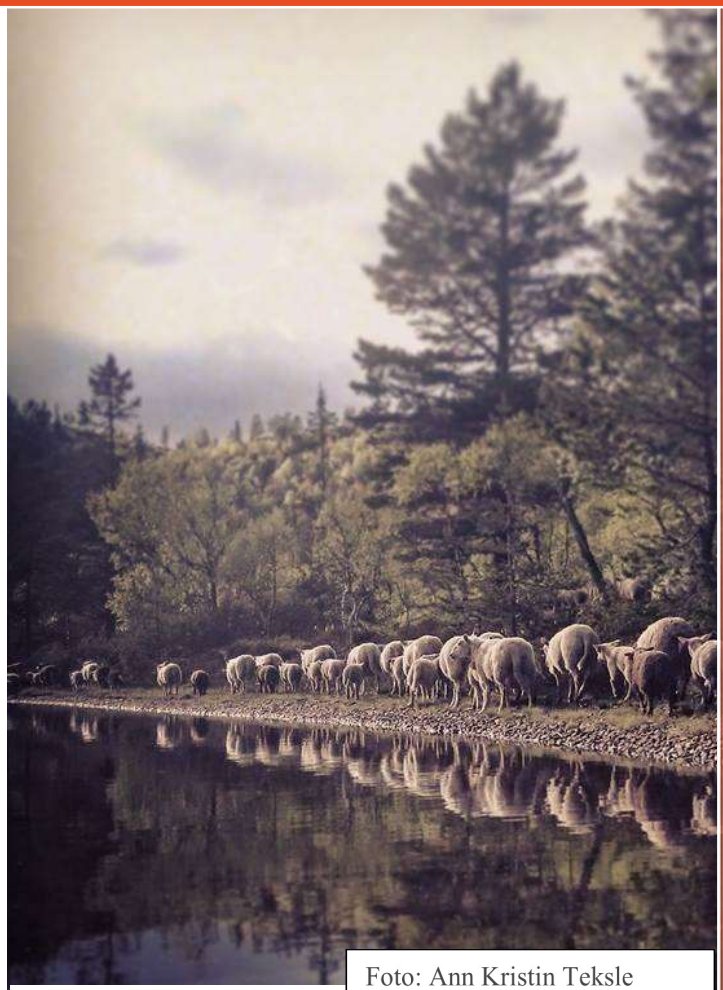

Foto: Ann Kristin Teksle

TELEMARK SAU OG GEIT

Fylkeslag av Norsk Sau og Geit
Kontoradresse ved sekretær: (betalt av Nortura)
Torhild F Sisjord
Hjartdalsvegen 760
3690 HJARTDAL

Mob 902 04 121
e-post: torhild.sisjord@nortura.no

Velkommen til årsmøte i Telemark sau og geit.

på Morgedal Hotel fredag 16 februar til laurdag 17 februar 2018.
Oppmøte med innkvartering og ein matbit kl. 15:30
Årsmøte kl. 16:00 med årsmøtemiddag og utdeling av premier samt "årets lotteri"
Årsmeldinga ligg på Telemark sau og geit sine nettsider
http://www.nsg.no/telemark/

Fagprogrammet laurdag er satt saman av interessante foredrag:

Fôring for betre råmjølksmengde og -kvalitet,
Mineralforsyning til sau i innefôringsperioden.
Beredskapsplanar ved rovdyrangrep. Det siste nye, lokale initiativ, når det gjeld sporing av sau på sumarbeite

Kr 1600,- pr. person i dobbeltrom. Enkeltromtillegg 200,-
Fagdag inkl. lunsj kr 500,-
Årsmøte inkl. "festmiddag" kr 750,-

Møtedeltakarane/lokallaga betalar deltakaravgifta til TSG konto 2694.25.00962 innan påmeldingsfristen

All påmelding til sekretæren – tlf. / SMS 902 04 121 eller e-post innan **fristen 01.02.2018**

Program for årsmøte

Fredag 16 februar kl. 16:00

Kl. 15.30 Oppmøte, innkvartering. Enkel servering

Kl. 16:00 **Årsmøte - saksliste**:

Opning ved leiar i TSG, Knut Johan Hvistendahl

Sak 1: Opprop, godkjenning av innkalling, sakliste og forretningsorden

Sak 2: Val av 2 representantar til, saman med møteleiaren, underskrive protokollen

Sak 3: Årsmelding 2017

Sak 4: Rekneskap og revisorrapport 2017

Sak 5: Arbeidsplan 2018

Sak 6: Budsjett 2018

Sak 7: Val:
- Leiar (for eitt år)
- 2 styremedlem (for to år)
- Nestleiar (veljast mellom styremedlemmene- eitt år)
- 3 vara medlemmar til styret (for eitt år)
- 1 ny representant i valnemnd (for tre år)
- møteleiar for årsmøte i 2018

Sak 8: Godtgjersler til styret

Sak 9: Handsaming av innkomne saker og uttaler

Kl. 19.30 MIDDAG med utmerkingar, lotteri og god stemning

Program for fagdag
17. februar på Morgedal Hotel

Kl.09:00 Velkommen til fagdag v/ **Knut Johan Hvistendahl**

Kl. 09:10 **Effekt av fôrstyrke, og andre faktorar i saueholdet, på råmjølksmengde og -kvalitet samt lammetilvekst.**

Ole Arnfinn Røysland, held innlegg med bakgrunn i Mastreroppgåva si frå 2017. Arbeider i dag som rådgjevar grovfôr , Norsk Landbruksrådgiving Rogaland

Kl. 10:15 Pause

Kl. 10:30 **Mineralforsyning til sau i innefôringsperioden.**

Vibeke Tømmerberg, Spesialveterinær Helsetjenesten for sau

Kl. 11:15 Pause med kaffi og utsjekk

Kl. 11:45 **Mineralforsyning til sau i innefôringsperioden med** Vibeke Tømmerberg fortsett

Kl. 12:30 I kampen for beiteretten – **Beredskapsplanar og anna rovdyrinformasjon.**

Pål Kjorstad, nestleiar i NSG

Kl. 13:15 Sporing av sau og geit på utmark **v/ Tor Einar Lid**

Kl. 13:45 Avslutning med lunsj.

Me håpar mange nyttar høve til og kome saman til fagprat og sosialt samvær.

Fritt ord fra lederen.

Som vist i årsmeldinga er sauetallet ganske stabilt i Telemark. Oppslutningen til sauekontrollen er stigende, og det er kjempebra. Jeg ser også at det er noe å hente på vekt og kvalitet, samtidig som jeg ser sammenhengen med at det har vært dårlig beitesommer. Det til tross klarer vi å få flere lam på slakteriet.

Som jeg ser fra slaktestatistikken er det ca 1000 lam som ikke får slaktetilskudd og det er snakk om 530 000,- det er mange penger for sauebonden.

Avlsarbeidet på NKS i de to ringene i fylket henger godt med resten av avls-Norge. Det er veldig bra. På Spelsau er veien litt lengre, men det går i rett retning. Så det er å håpe at en kan få fram noe flere hvit spel som det er veldig stor etterspørsel etter.

Nå har en starta med flere registreringer i værringene for å kunne ta i bruk *genomisk seleksjon.* Dette er helt i startgropa, men det vil føre til en sikrere framgang på de egenskapene som blir vektlagt. De første resultatene kommer i 2020 og det er på morsegenskaper vi håper og tror vi får den største framgangen. (genomisk seleksjon har blitt brukt av Geno i mange år i NRF avl)

Det er spennende, samtidig som vi får optimums egenskaper på tall lam og fødselsvekt. Dvs at lammetall og fødselsvekt skal stablisere seg på det nivået i dag.

Slik jeg ser det er det avlsarbeidet godt og det genetisk har sauen et stort potensial. Men vi klarer ikke å ta det ut. Vi trenger mere kunnskap om fôring og fôrmidler for å kunne nytte de gode beita vi har.

Med den markedssituasjonen vi nå har, er det ekstremt viktig at vi støtter industrien med lam når markedet etterspør. Dette vil forhåpentligvis føre oss nærmere balanse. For en gjennomsnittlig sauebonde i Telemark betyr denne overproduksjonen 10 000 kr i året. Faren er tilstede for at overføringer blir redusert, ved en vedvarende overproduksjon, med den regjeringa som er i dag. Samtidig som dette gir kjedene ganske gode kort på handa når de skal forhandle om priser på kjøttet vårt. Det er ikke bare bare oss bønder som taper på det, det gjør også industrien.

Det vil på sikt føre til at prisene vil holde seg nede, noe som ikke er bra for et land som bruker bare 11% av inntekta si på mat og ei stor tung kjedemakt som kan velte heile den norske matvareindustrien.

Telemark har svært dyktige geitebønder, både dei som leverar til Tine sitt anlegg på Haukeli og dei som driv lokalforedling.

Rovdyrsituasjonen i fylket er som tidlegare år, varierende. I mange områder ser vi moderate tap, mens enkelte område desverre slit med alt for høye tap. Jerven er ein relativ ny trussel. Da spesielt på grensa mot vest. TSG søkte, saman med Hordaland, Rogaland og Agder- fylka, om skadefelling på jerv. Her blev det avslag.

Gjetarhundlaget i Telemark er svært aktivt med mange engasjerte og dyktige medlemmer. Gjetarhunden som driftsmiddel og venn burde «skattes» høyere

Vi i sau og geit trenger gode innspill og ideer for å drive et godt lag for medlemmene. Kom med saker til styret så vil vi kunne gjøre en enda bedre jobb.

En stor takk til alle engasjerte og dyktige medlemmer.
Takk til styret i TSG som gjør ein god jobb.
Takk til Nortura som holder oss med sekretær.

Ønsker alle lykke til med arbeidet for småfeholdet i Telemark.

Knut Johan Hvistendal

-leiar-

Foto: Vigdis Groven Opsund

Tillitsvalte i Telemark Sau og Geit 2016

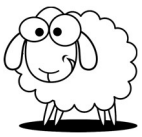

Leiar: Knut Johan Hvistendahl, Slåttekåsvegen 102, 3830 ULEFOSS
Mob:97678009 /e-post: sauesalongen@gmail.com

- Representantskapet I NSG
- Leiar av Avlsutvalet for sau
- Rovdyr
- Beitebruk

Styremedlem: Ann Kristin Teksle, Slåttekåsvegen 102, 3830 ULEFOSS
Mob: 90204413/ e-post sauesalongen@gmail.com

- Rovdyr
- Dyrskuen
- Beitebruk

Nestleiar: Gunnar Haugo, Vå , 3864 RAULAND
Mob 97578643 / e-post: ghaugo@telefiber.no

- TSG `s kontaktperson på geit
- Representantskapet i NSG – vara

Kasserar: Gunleik Berget, Nordagutuvegen 1112 , 3820 NORDAGUTU
Mob 92214041 / e-post: gunl-b@online.no

- Representantskapet i Telemark Landbruksselskap

Styremedlem: Sigmund Strand, Pålerudvegen 77, 3650 Tinn Austbygd
Mob 90035486 / e-post livihovin@start.no

- Ansvar i samband med Dyrskuen
- Lotterigeneral
- Gjetarhundkontakt

Vara medlemmar:

Stine Langen
Knut Rønningen
Hege Gonsholt

Torhild F Sisjord TSG sin representant i styret Telemark Landbruksselskap

Lokallag og tal medlemmar i 2017

LOKALLAG OG ANTALL MEDLEMMER

I alt 14 lokallag er tilslutta TSG. Tabellen gjev oversikt over lag og medlemmer henta frå medlemsdatabasen til NSG pr. 11.01.2018

Lokallag	Leiar	Adresse	Medlemmer 2016	Tal utsendingar
Midt-Telemark Sau og Geit	Knut Jarle Haug	Plassenvegen 20 3811 HØRTE	43	5
Vestmar Sau og Geit	Jostein Aarø	Nygård 3766 SANNIDAL	20	3
Flatdal Sau og Geit	Gunleik Mæland	Natadalvegen 57 3841 Flatdal	15	2
Fyresdal Sau og Geit	Guro Libjå	Fardal 3870 FYRESDAL	25	3
Aust-Telemark Sau og Geit	Sigbjørn Stavland	Kaffihaugen 3692 SAULAND	31	4
Grenland Sau og Geit	Morten Tveit	Stavdalsvn 546 3729 SKIEN	10	2
Hjartdal Sau og Geit	Gunvor Særsland	Rogrendvegen 99 3690 Hjartdal	22	3
Kviteseid Sau og Geit	Trygve Straumsnes	Straumsnesvegen 50 3853 VRÅDAL	16	2
Tokke Sau og Geit	Knut Rønningen	Frolandsvegen 612 3880 Dalen	37	4
Nissedal Sau og Geit	Olav Borstad	4860 Treungen	4	1
Tinn Sau og Geit	Hans Ørnes	Milandvegen 286 3658 Miland	29	3
Tuddal Sau og Geit	Hilde Reisjå	Gausdalvegen 36 3697 Tuddal	8	2
Vinje og Rauland Sau- og Geit	Tone Edland	3895 Edland	35	4
Åmotsdal Sau og geit	Håvard Jønnardalen	Langlimvegen1163 3841 Flatdal	10	2
	Totalt tal medlemmar		305	40

Utviklingstrekk medlemsmasse Telemark sau og geit

År	Hovudmedlem	Husstandsmedlem	Støtte- eller æresmedlem	Totalt
2002	429	52		481
2003	403	49		452
2004	367	36		403
2005	344	39		383
2006	331	40		371
2007	324	30		354
2008	317	32		349
2009	312	38		350
2010	312	50		362
2011	290	56		346
2012	280	45		325
2013	264	40	10	314
2014	262	39	14	315
2015	252	39	11	302
2016	257	37	11	305
2017	**255**	**37**	**13**	**305**

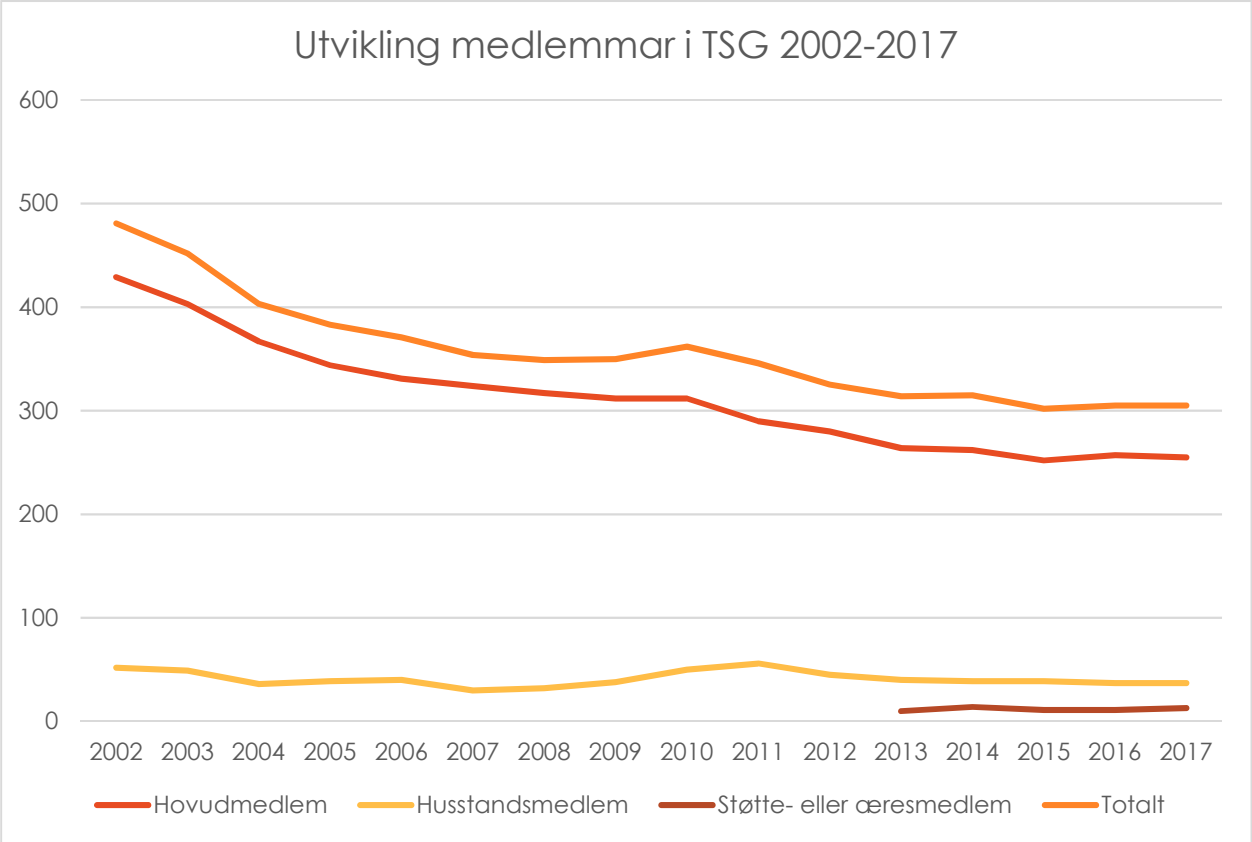

Årsmøtereferat

Årsmøtet i Telemark sau- og geit, halde 3. mars 2017 på Norsjø Hotel.

Torhild F Sisjord ynskjer velkommen til årsmøte og helsa frå Jon Aslak Austjore. Han har tøffe tider da Bodil Hagen vart sjuk like etter at dei har fått ein gut. Me ynskjer god betring og ynskjer han velkommen attende til Telemark sau og geit. Ann Kristin Teksle overtok ordet som valt ordstyrar.

Det møtte 32 med stemmerett og 3 utan

Sak 1. Opprop, godkjenning av innkalling, saksliste og forretningsorden

Innkalling, sakliste og forretningsorden samrøystes vedtatt.

Sak 2. Underskriving av årsmøtereferat
Til å underskrive årsmøtereferatet vart Knut Jarle Haug og Kirsten Romtveit valt saman med møteleiaren.

Sak 3. Årsmelding frå styret og rapportar frå nemnder/utval
Fungerande leiar av TSG, Gunnar Haugo presentera årsmeldinga.
Arne J Loftsgarden presentera årsmeldinga for TGL.

Dette kom fram i ordskifte:

- Vinje Sau og geit krev at beste kje og bukk kjem med i årsmeldinga
- Vinje Sau og geit påpekar at oppmøte frå geitebøndene på arrangement i TSG ikkje er så dårleg som det kan sjå ut til. Prosentvist oppmøte er bra fordi tal geitebønder er lågt.
- Vinje Sau og geit meiner det bør koma innspel frå TSG til jordbrukstingingane som omhandlar geit

Årsmelding frå styret og rapportar frå nemnder og utval vart teken opp til votering og godkjent med dei merknader som kom fram i møte.

Sak 4. Rekneskap og revisorrapport.
Kasserar Gunleik Berget la fram rekneskapen for 2016

Ingen kommentarar

Rekneskap avgjeve av styret vart teken opp til votering og godkjent utan merknader.

Sak 5. Arbeidsplan 2016.
Ann Kristin Teksle presentera styret sitt framlegg til arbeidsplan 2017

- Vinje og Rauland sau og geit. Savnar politisk bidrag. Kva har TSG gjort i samband med stortingsmelding 11 ?
- Aust- Telemark sau og geit. Saknar engasjement rundt stortingsmelding 11. Forslag om å legge eit politisk tema inn i haustsamlinga. Være aktiv i det politiske bilde, også mot Bondelaget og Småbrukarlaget
- Gunnar Haugo. Arrangere dagstur til Setesdalen. Det kom fram at Aust-Telemark sau og geit også gjekk med desse planane. Bør samkøyrast.

Arbeidsplan lagt fram til votering og samrøystes vedtatt med dei merknader som kom fram i møte.

Sak 6. Budsjett 2016.
Gunleik Berget la fram forslag til budsjett.

Framlegg til budsjett vart samrøystes vedtatt.

Sak 7. Val.
Tone Edland la fram valnemnda si innstilling

Framlegg til styre:

Leiar	Knut Johan Hvistendahl, Midt-Telemark sau og geit	ny	2017
Styremedlem	Gunnar Haugo Vinje og Rauland sau og geit	attval	2017-2018
	Sigmund Strand, Tinn sau og geit	attval	2017-2018
	Gunleik Berge, Midt-Telemark	ikkje på val	2016-2017
	Ann Kristin Teksle, Midt-Telemark	ikkje på val	2016-2017

- Ny Leiar Knut Johan Hvistendahl. 29 for 3 blanke. Skriftleg val.
- Sigmund Strand og Gunnar Haugo valt med akklamasjon

Nestleiar (veljast mellom styremedlemmene): Opp til styret og peike ut nestleiar

Varamedlemmer til styret (veljast for eitt år):

1. Varamedlem	Stine Langen
2. Varamedlem	Knut Rønningen
3. Varamedlem	Hege Gonsholt

Samrøystes valt

Revisorar: Øystein Høgetveit- attval. og Marthe Betten - ny

Valkomité:

Erik Ballestad	2015-2017
Joachim Skogsrød	2016-2018
Kjetil Nessether	2017-2019

Samrøystes valt

Ann Kristin Teksle samrøystes valt som ordstyrar på årsmøte 2018

Sak 8. Valkomiteens innstilling til godtgjering for 2017

Valkomiteen innstiller på ingen endring

Samrøystes vedtatt

Sak 9. Innkomne saker: / handsaming av uttalar

Fagskule sau. Nytt kurs, ny søknadsfrist. Orientering ved Nils Ole Gilde

Innkomen sakk frå Vinje og Rauland.

Eg vil forslå att grunntilskuddet blir teke vekk på lam over 23kg, og kiloprisen på desse lamma blir sett noko ned. At kronene som då blir «til overs» heller blir lagt på stjernelammene frå 15 til 23 kg.

Grossistane og kjedene har store vanskelighetar med å omsette lam over 23 kg. Forbrukarane vil blant ana ha mindre lammelår 2-3kg og ikkje 3-4kg store. Toppledelsen i Nortura og Tone Våg oppmuntrar produsentane til å levere tidlegare for å hindre at de får mange av dei store lamma..

Eg vil hevde at ein del saueprodusentar øydelegg for seg sjølve og andre med fri bruk av kraftfôr på ***slaktemodne*** lam, som medfører for høge vekter og forringer kvaliteten. Heller skulle vi utnytte beiterssursane frå skog og fjell for å få høykvalitetslam, og sende de slaktemodne lamma direkte til slakteriet.

Unntaket for bruk av kraftfôr og grovfôr på lam om hausten er de lamma som er for små til å sendes rett frå utmarksbeite.

Alt me i gjer sauenæringa må tåle dagens ljos .

Innkomen sak vart vedtatt ikkje vidaresendt. Samrøystes vedtatt.

Til slutt i møte helsa Tone Edland frå NSG.

NSG 70 år – ventar litt feiring på landsmøte.

Hjartdal 20.03.2017

Knut Jarle Haug

Kirsten Romtveit

Ann Kristin Teksle - ordstyrar

Telemark sau og geit har ein overordna arbeidsplan som skal styre aktiviteten til laget.

TSG skal være ein aktiv og levande organisasjon

Arbeidsplanen er delt opp i 6 hovudpunkt. Styrking av organisasjonen, Kontakt med lokallag, fagarbeid, profilering, geit og rovvilt.

Telemark sau og geit si årsmelding for 2017 vil syne aktivitetane i laget sett i forhold til planen

Styret i Telemark sau og geit har hatt 5 fysiske møte og 1 telefonmøte i meldingsåret. 38 saker på saklista.

1. STYRKING AV ORGANISASJONEN

Telemark sau og geit har eigen kasserar som fører rekneskapen med avdelingsregnskap. Kvar enkelt aktivitet vert nøye vurdert med tanke på sjølvfinansiering. Sjølve drifta av laget vil sjølvsagt gå i minus, men det skal dekkast av kontigentinntekter. Rekneskapen finns i årsmeldinga.

Telemark sau og geit brukar mykje ressursar på å legge til rette for arrangement som er meint som inspirasjon for småfehaldaren.

Haustsamling med fjosopning i Fyresdal 10-11 nov.

Telemark sau og geit si haustsamling er ein tradisjon. Årets samling vart lagt til Straand Hotel Vrådal da me var heldige å få lov å være med på fjosopning hjå Guro Libjå og Jan Erik Johansen i Fardal i Fyresdal. Eit flott fjos som gjev ein triveleg arbeidsplass.

Fjoset er bygd for 300 vinterfôra sau
Bygg og innreiing er levert av Fjøssystemer.
Rundballekutter og rullande forbrett.

Nortura servera pølser og Fjøssystemer kosta busstransport. Alt låg til rette for ein vellukka kveld

Etter ein tre-retters middag var det
"dags for "quismaster Gunleik og hans små og store utfordringar.

Foto: Guro Libjå

Dag 2:

Tjen penger på sau var "dagens tekst".
Noko alle ynskjer å gjere men ikkje alle får til.

Harald Pedersen, Tveit Rekneskap as hadde fyljande bodskap

Med gode eksemplar frå sin jobb som regnskapsførar og sauebonde synte han oss korleis ein kan arbeide for å betre økonomien i drifta. Dette var lærerikt og nyttig for ein kvar sauebonde.

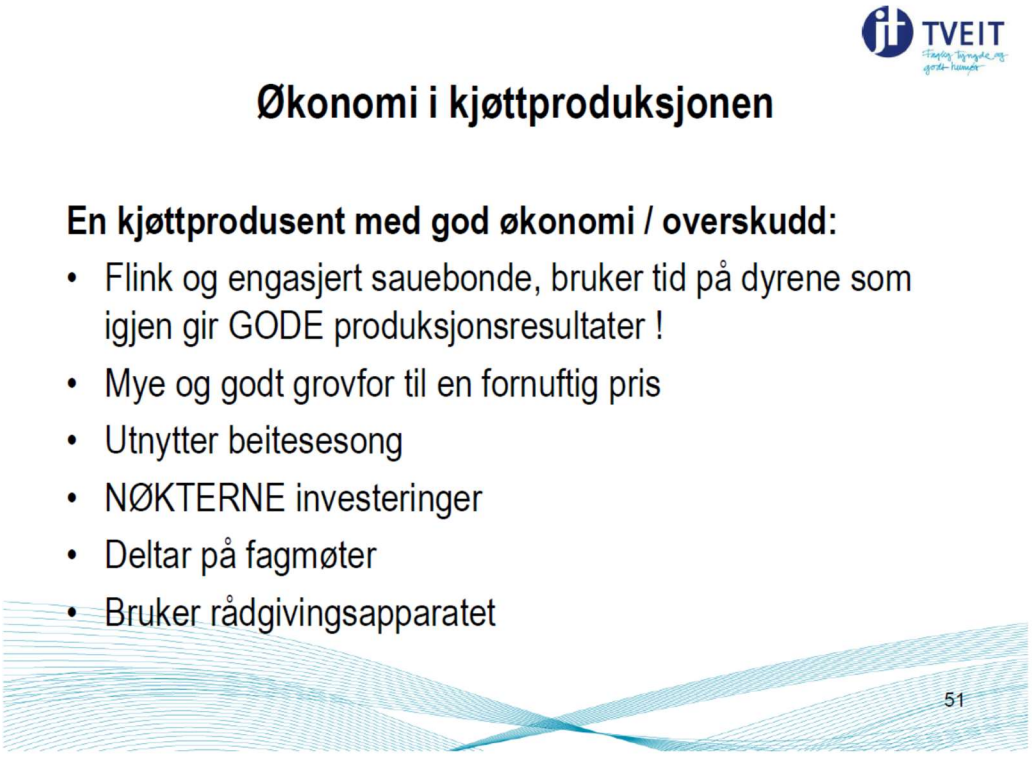

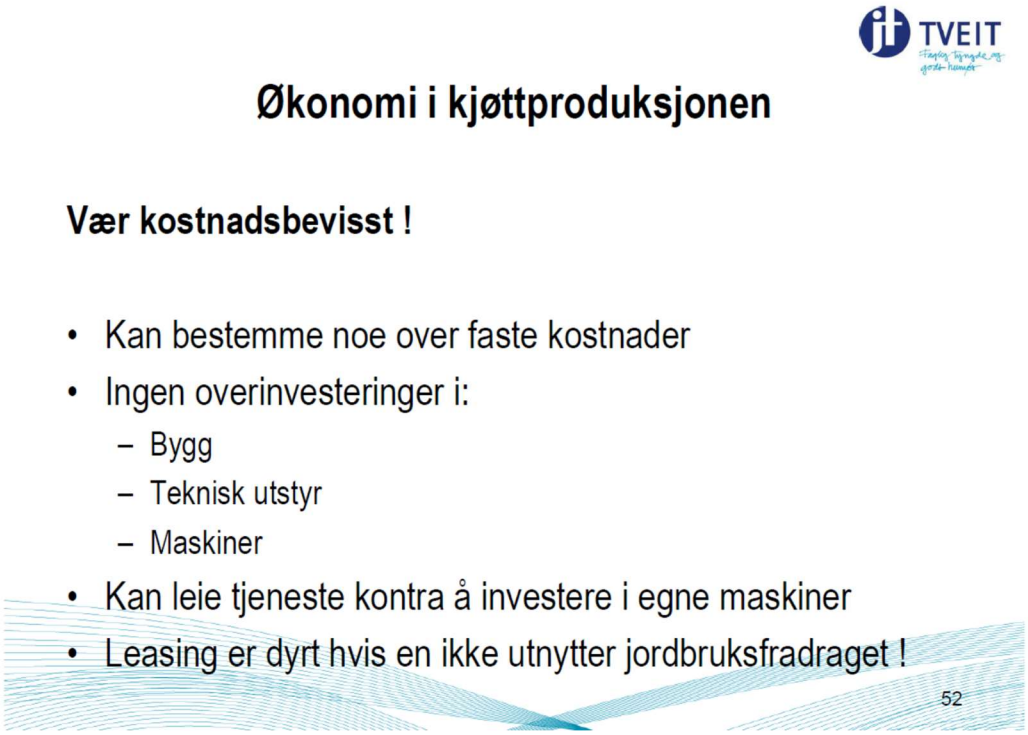

Styret i Telemark sau og geit håpar å kunne sette ny samling på plakaten hausten 2018.

2. KONTAKT MED LOKALLAGA

Styret i Telemark sau og geit har ynskje og vilje til å støtte dei enkelte lokallag i samband med lokale saker og møter.
I meldingsåret har det ikkje vore etterspørsel etter bistand. Styret vil oppmode lokallaga til å nytte denne moglegheita.

Kontakten med lokallaga kunne med fordel vore større. TSG prøvar å ha oppdaterte nettsider http://www.nsg.no/telemark/ og Facebook. På enkeltsaker er det mange treff. Slik situasjonen er i dag må kontakten foregå elektronisk. Økonomien og kapasitet gjev ikkje rom for brev og porto i stor utstrekning..

Via nettsida http://www.nsg.no/ har du som medlem tilgang på min side. Oppmodar alle om å logge seg på med medlemsnummer, få tilsendt passord og sjekke medlemsopplysningar.

3. FAGARBEID

Seminkurs for sau

Telemark sau og geit i samarbeid med Nortura la til rette for eit lokalt seminkurs i Telemark 27.10.2017.
Møtelokalet hjå Teleros samdrift i Hjartdal vart nytta til teoridelen, medan den praktiske øvinga vart lagt til Sisjord.

12 deltakarar, deltok ivrig, og gjorde dagen til ei fin fagleg samling. Håpar alle prøva seg med dunk og inseminator i haust, og at me kan vente mykje fine lam på kåring hausten 2018.

Kursinstruktør: Marit Johanne Apeland

Kursplan/kursinnhold

Deltakarane fekk undervisning og opplæring i fyljande tema:

- Innføring i anatomi og fysiologi
- Brunst og brunstkontroll
- Sædbehandling, temperaturforhold, behandling av frossensæddunk
- Hygiene i inseminasjonsarbeidet
- Inseminasjonsteknikk
- Offentleg regelverk

Kåring

Kåringssjåa i Telemark er eit samarbeid mellom dei tre vêrringane i fylket og lokallaga der sjåa blir haldne. Telemark Sau og Geit er ansvarleg for kåringa.

Fredag 6. oktober var det sjå i Ridehallen ved Attføringssenteret på Rauland, og dommarar var Terje Bakken, Karluf Håkull og Erlend Yttri .
Laurdag 7. oktober var det kåringssjå på landbruksskulen på Søve. Dommarar var Gunnar Haugo, Erlend Yttri og Terje Bakken.

Rase	Utstillarar	Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Spæl (kvit)	14	12	36%	3	9%	18	55%
Svartfjes	1	0	0%	1	50%	1	50%
NKS	22	98	71%	0	0%	41	29%
Blæset	1	2	50%	0	0%	2	50%
Nor-X	2	1	100%	0	0%	0	0%
Farga spæl	18	42	67%	2	3%	19	30%
Grå Trønder	2	3	38%	4	50%	1	13%
Telemark	**40**	**158**	**62%**	**13**	**5%**	**84**	**33%**
Landet	**1507**	**8172**	**79%**	**349**	**3%**	**1871**	**18%**

Kåringsstad	Flokkar	Dømde		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Rauland	20	107	100%	72	67%	2	2%	33	31%
Søve	20	148	100%	86	58%	11	7%	151	34%

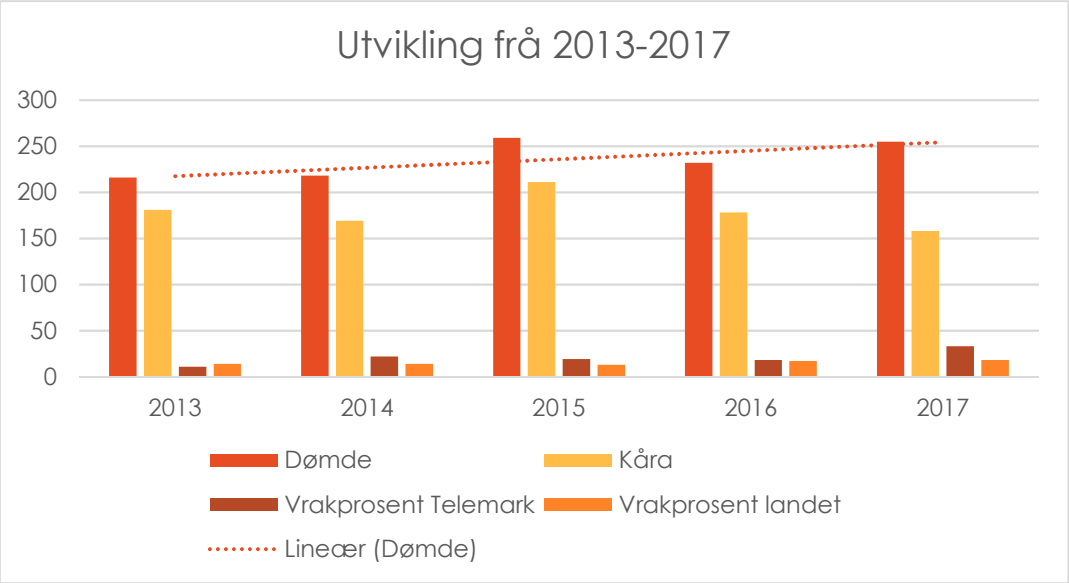

Oppslutning om kåring har ein svak stigande tendens over dei siste 5 åra. Noko styret i TSG ser på med tilfredsheit.

Det vart eit litt uvanleg år i 2017, da spesielt for dei som har spæl. Både kvit og farga. Kåringsregelverket for ull er "stramma" veldig inn og dømt strengt, sett i forhold til tidlegare år. Lam med marg og daudhår vart enten satt i 6 eller vraka. Avlsutvalet og sauemiljøet i Norge har ynskje om å forbetre ullkvaliteten på spæl. Da er utplukk på kåring eit viktig og nødvendig tiltak.

NSG har satt saman eit ulldømmings-sett som kan bestillast. Det kan være eit hjelpemiddel for å betre ullkvaliteten i eigen besetning. Tenk påsettlam.

Premiering:

<u>Rauland – NKS</u>
Beste ullkvalitet: 201732511. Ullkvalitet 10. Fødd hjå Stridsmo Samdrift.
Beste brukseigenskapar/bein: 201732541. Brukseigenskapar 10, bein 10. Fødd hjå Svein Olav Krontveit.
Høgste poengsum: 201732507, 165 poeng. Fødd hjå Øystein Kostveit.

<u>Rauland – spæl</u>
Beste ullkvalitet: 201732620. Ullkvalitet 10. Fødd hjå Svein Arvid Tørre
Beste brukseigenskapar/bein: 201732615, Brukseigenskapar 10, bein 9. Fødd hjå Arne Vinje/Kari Tellefsen.
Høgaste poengsum: 201732622, 151 poeng. Fødd hjå Bjørn Enggrav.

Dette er det kåring betyr:)
foto Torhild F Sisjord.

Søve– NKS
Beste ullkvalitet: 201732563. Ullkvalitet 10. Fødd hjå Søren og Torhild Sisjord
Beste brukseigenskap og bein: 201732547. Brukseigenskap 10, bein 10. Fødd hjå Ottar Flatland
Høgste poengsum: 201732575 166 poeng. Fødd hjå Håvard Jønnardalen

Søve – spæl
Beste ullkvalitet: 32650. Ullkvalitet 9 Fødd hjå Håvard Jønnardalen
Best brukseigenskap og bein, 201732636, brukseigenskap 9, bein 9. Fødd hjå Torhild og Søren Sisjord.
Høgaste poengsum: 201732707, 143 poeng. Fødd hjå Hege Bjåland og Arne Barstad

Søve – Open klasse
Beste lam i open klasse (alle andre rasar enn NKS og spæl) 201732647. Fødd hjå Ann Kristin Teksle og Knut Johan Hvistendahl.

Foto: Terje Gautefall

Takk til alle som gjorde ein innsats ved kåringssjåa til beste for sauemiljøet i Telemark

Værutstilling med auksjon i Seljord 4. november

Væringane og Avlsutvalet i TSG stod, som vanleg, for gjennomføringa av utstillinga og auksjon

Terje Bakken var dommar og dømde både vaksen og risbit av NKS.

Auksjonarius var Joachim Skogsrød gjennomførte auksjonen med stil.

Premiering

Beste vaksen NKS 201533025 Staskraft. Kirsten og Sigmund Romtveit
Beste risbit NKS 201633186 Fjell-Brekkum. Oddvar Brekke

Beste vaksen Spæl 201533065 Frans. Kari Tellefsen og Arne Vinje
Beste risbit Spæl 201633284 Asterix. Roar og Åse Fjeld

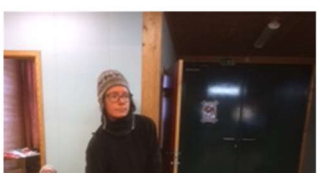

Beste risbitt, spæl og NKS

Beste Risbitt NKS

Foto: Turid Opsund

Beste granska vær 2017

201633016 Byrtelars

O-indeks 141

Stridsmo Samdrift

Beste granska bukk 2017

2015163 Lynet

Avlsverdi 135

Hege Gonsholt og Jon Olav Hauge

Fylkesmeister i gjeting 2017

Frost

Maj- lena Knudsen

Fakta kring avlsarbeid

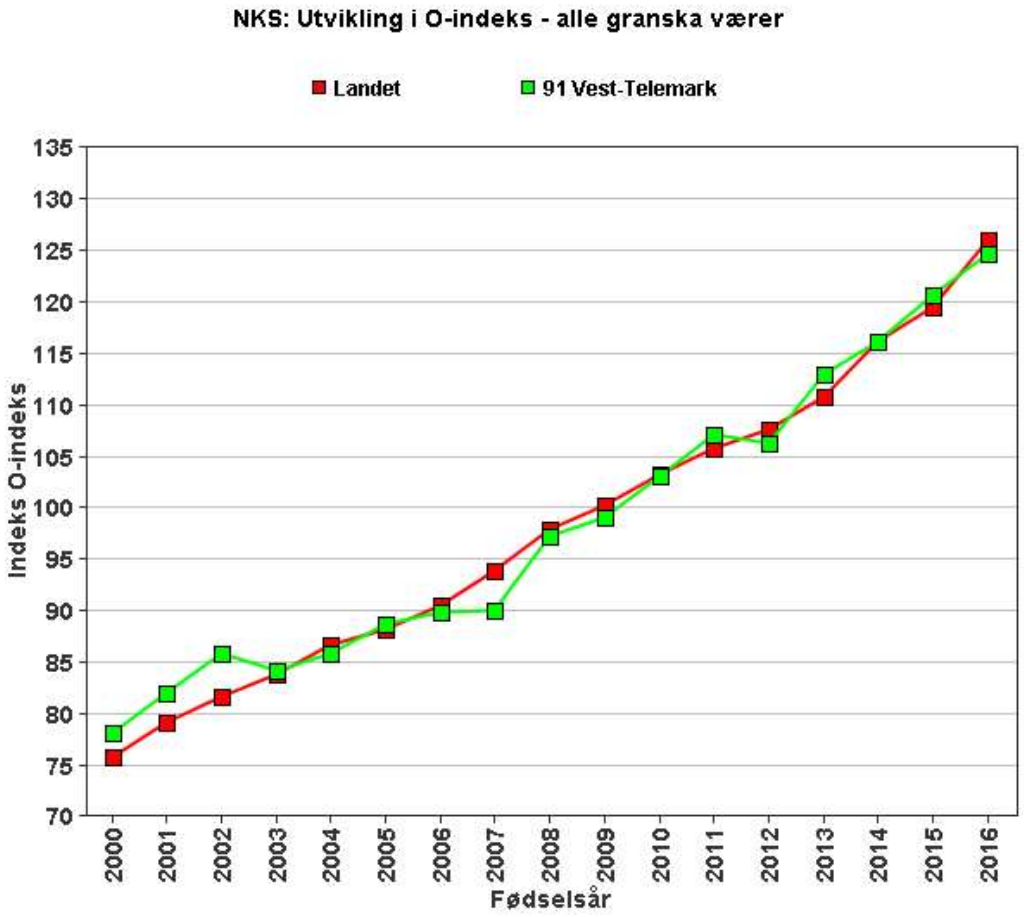

NKS: Utvikling i O-indeks - alle granska værer

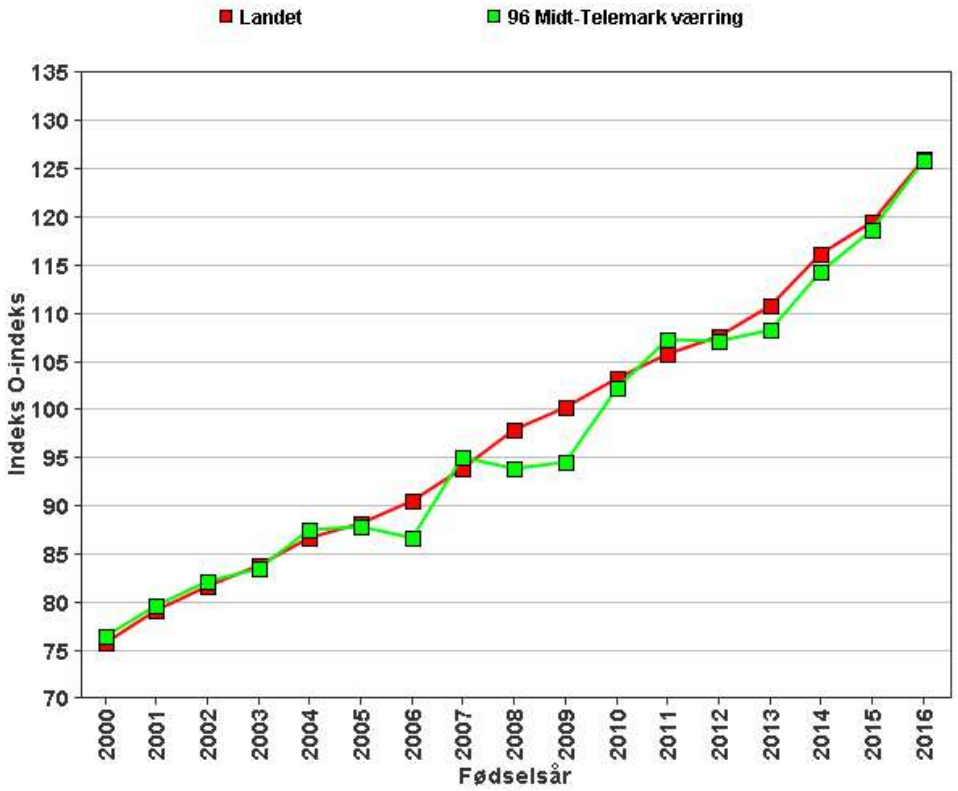

SPÆL: Utvikling i O-indeks - alle granska værer

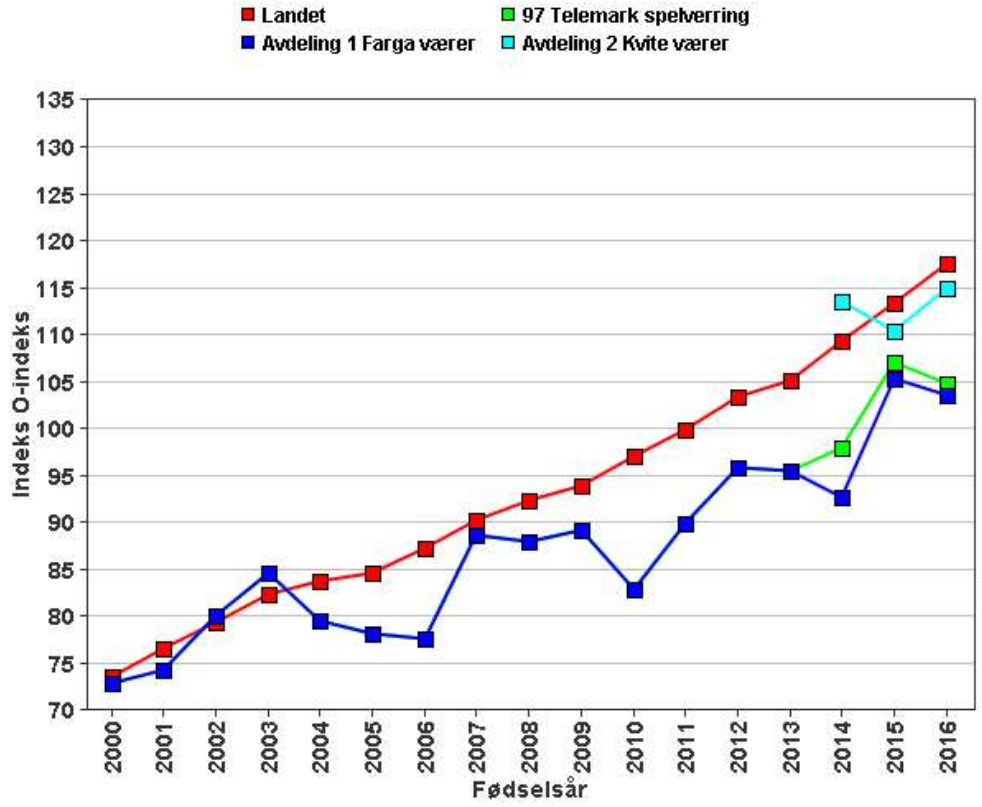

Utviklingstrekk i sauehaldet i Telemark

Tal henta frå http://statistikk.landbruksdirektoratet.no/skf/prodrapp.htm

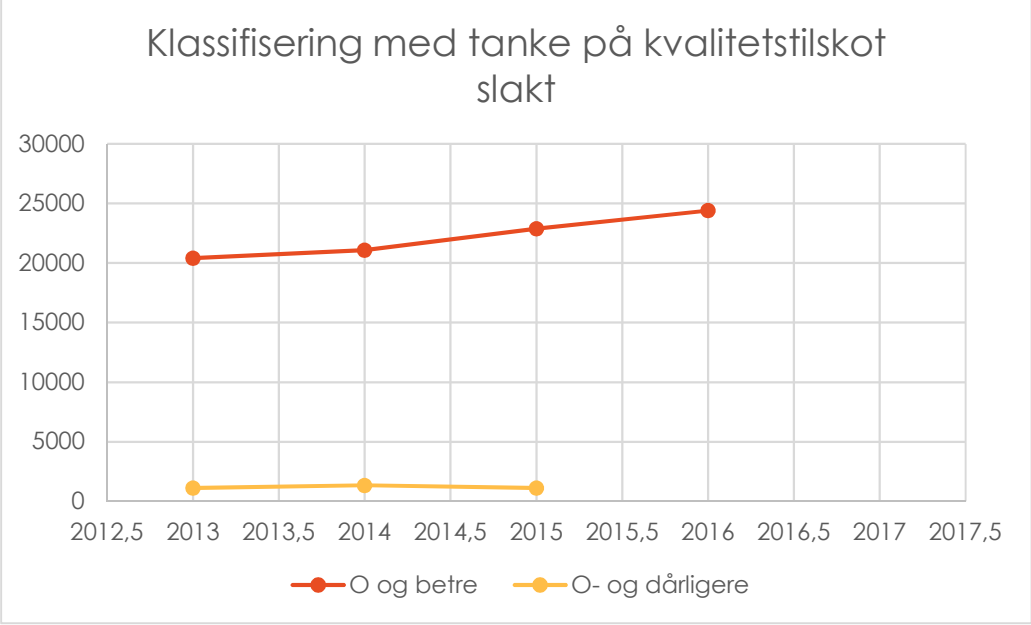

Tal henta frå https://www.animalia.no/no/kjott--egg/klassifisering/klassifisering-av-sau/

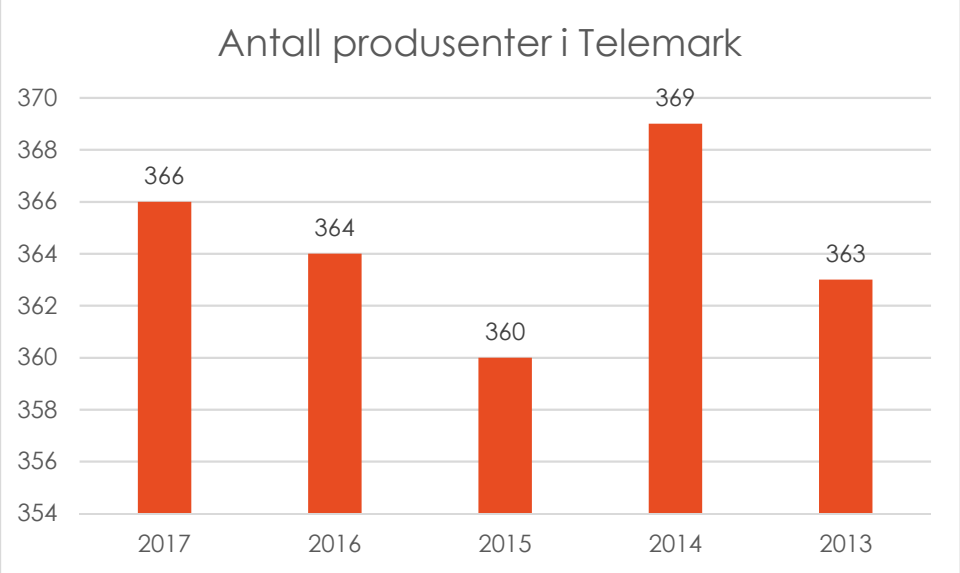

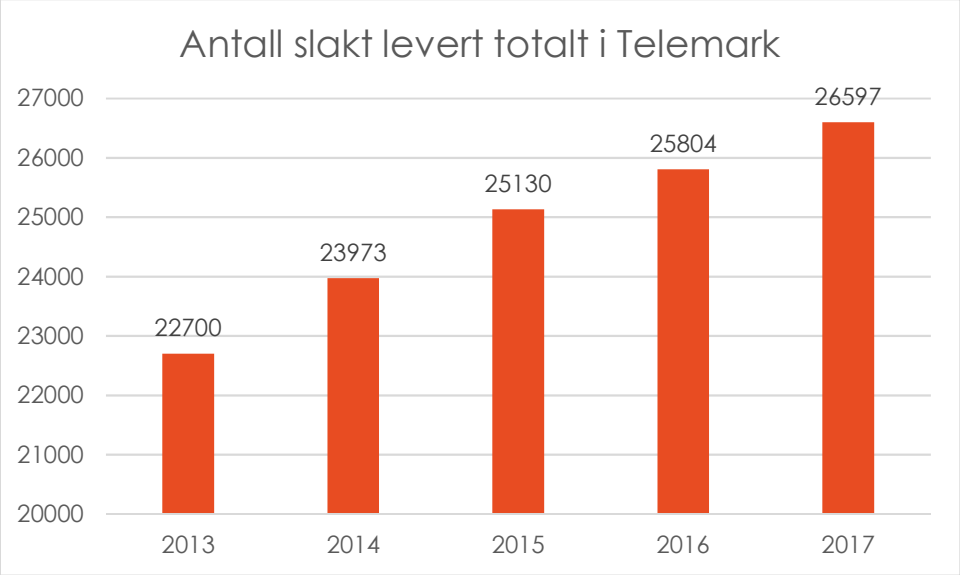
Antall slakt levert totalt i Telemark
27000
26000
25000
24000
23000
22000
21000
20000
22700
23973
25130
25804
26597
2013
2014
2015
2016
2017

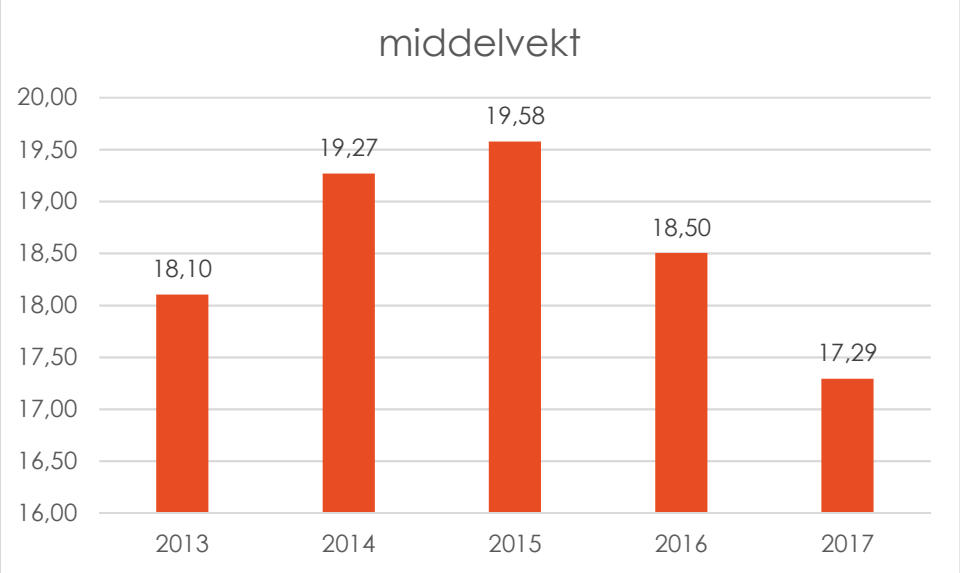
middelvekt
20,00
19,50
19,00
18,50
18,00
17,50
17,00
16,50
16,00
18,10
19,27
19,58
18,50
17,29
2013
2014
2015
2016
2017

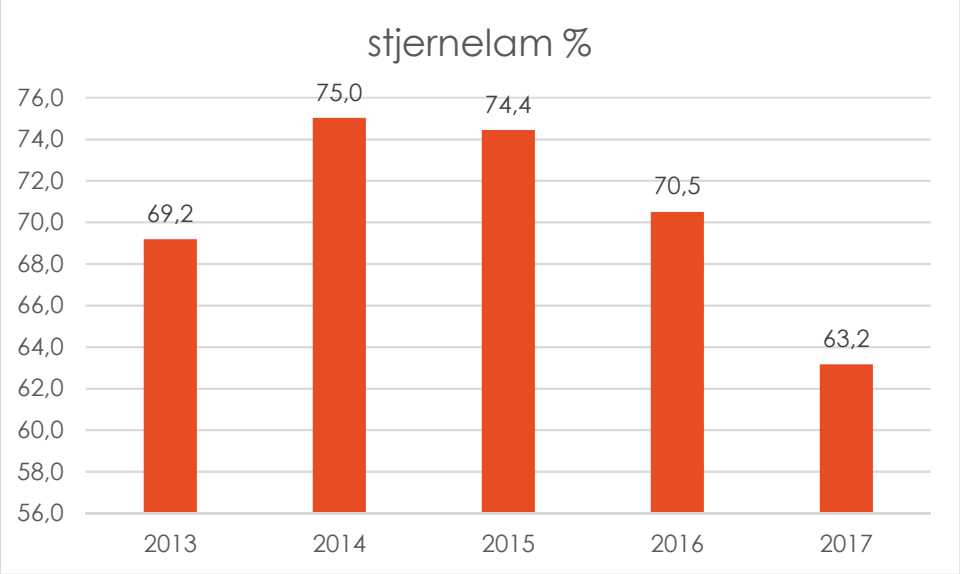
stjernelam %
76,0
74,0
72,0
70,0
68,0
66,0
64,0
62,0
60,0
58,0
56,0
69,2
75,0
74,4
70,5
63,2
2013
2014
2015
2016
2017

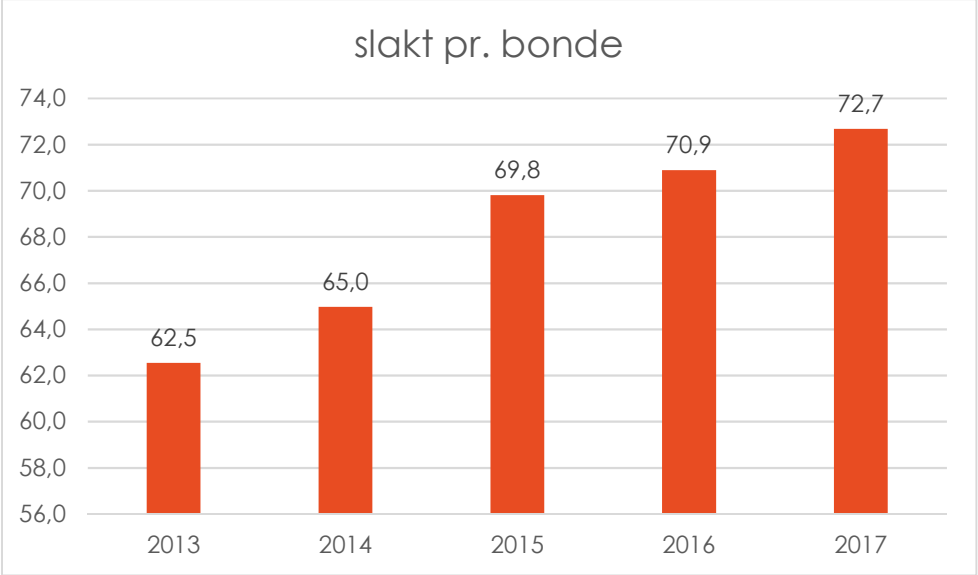
slakt pr. bonde
74,0
72,0
70,0
68,0
66,0
64,0
62,0
60,0
58,0
56,0
62,5
65,0
69,8
70,9
72,7
2013
2014
2015
2016
2017

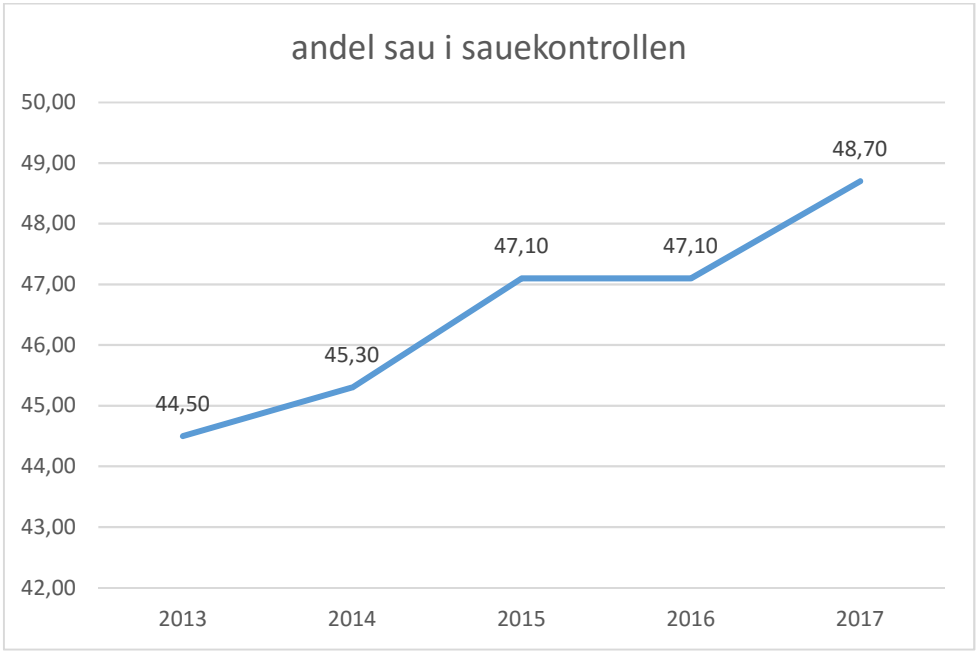
andel sau i sauekontrollen
50,00
49,00
48,00
47,00
46,00
45,00
44,00
43,00
42,00
44,50
45,30
47,10
47,10
48,70
2013
2014
2015
2016
2017

Innspel til jordbrukstingingane 2017

- TSG ynskjer at **beitebruk og auka bruk av norske fôrressursar** skal bli prioritera i årets tingingar.
- Oppretthalde **marknadsbalanseringa på geitemjølk**
- Må lagast ordningar som sikrar at **den som driv jorda skal ha arealtilskotet**.
- Viktig at det vert tatt grep for å oppretthalde små og mellomstore bruk. Viktig for produsentmiljø, kulturlandskap mm
- Tilskot til **avløysing ved ferie og fritid** må oppretthaldast
- Vidareføring av ordninga med **tidlegpensjon**

Klyppekurs 22 sept. 2017

Ved ein "glipp" vart det ikkje søkt NSG om støtte til klyppekurs i år. Telemark sau og geit sette da opp eit alternativt 1. dags kurs. Det synte seg å vere populært. 9 deltakarar på 8 plassar :) Både jenter og gutar, unge og eldre, ei flott gruppe!
På den måten trefte me ei litt anna målgruppe enn dei som kjem på 3. dagars kurs.

Klyppekurset vart også i halde på Sisjord i Hjartdal. Eirik Kolbjørnshus var instruktør med Gunnar Haugo som hjelpemann. Søren og Torhild heldt sau, hus og servering.

Tilbakemeldingane var gode

Foto: Torhild Sisjord

Slakte- /Skjærekurs

Også i år fekk me gleda av å ha Stian Espedal frå Nortura på besøk i Telemark. 27 oktober.

Å kunne slakte sjølv er nødvendig både når dyr blir sjuke eller får skader, men det er også nyttig kunnskap å ha i samband med jakt og i forhold til heimeslakt for eventuell matproduksjon.
Stian losa oss igjennom
avliving, slakting og utvomming. Dette skjedde på Sisjord.
I tillegg fekk me ein grundig gjennomgang
for å sjå på innvolane og sjå kva dei fortel oss.

Partering og handtering av kjøtt stod på programmet andre halvdel av kvelden. Da hadde me tatt hus på Bergtun i Hjartdal. Med litt utstyr på lån frå Storli jaktlag fann alle ein plass ved benken. Kurset var opent for alle. Hadde du ikkje eige slakt fekk du kjøpe frå Nortura til "kurspris".
Stian Espedal parterte og gav tilbereiingstips. Kokkelering og fingermat mellom partering og pakking gav god stemning. gav god stemning.

Foto: Torhild Sisjord

4. PROFILERING

Styret i Telemark sau og geit skal fylje opp representasjonsoppgåver i ulike lag og organisasjonar. Dette er oppgåver som vert dela blant styremedlemmane og sekretær.

- Leiar Knut Johan Hvistendal har møtt når det er snakk om rovdyr saman med Jon Aslak Austjore. Samrådingsmøte for region 2, Sjå meir utfyllande under punkt 6. rovdyr.
- Ann Kristin Teksle har også eit spesielt ansvar for rovdyrproblematikk i styret og har god kontakt med t.d. skadefellingslaget i Vest-Telemark samt Telemark Bondelag der ho sit som nestleiar.
- Sigmund Strand har møtt som TSG sin representant på leiarmøte og årsmøte i Telemark Bondelag.
- Gunleik Berget er TSG sin representant i representantskapet i Telemark Landbruksselskap.
- Torhild Sisjord er fast representant for TSG i Telemark landbruksselskap.
- Styret og sekretær legg ned eit stort arbeid på Sterke-Nils Tunet og Husdyrhallen på Dyrskuen

Telemark sau og geit har eit parti T-skjorter og "bøff". Logoen er den "gamle gode" teikna av John Li.
Oppmodar medlemmar og andre til å skaffe seg denne fine skjorta.
Finns i størrelse s-xl, lilla og mørk blå.
Pakkepris: T-skjorte og Bøff kr 200,-

Grillaksjon

Grillaksjon var ein landsomfattande aksjon 8 juli 2017.

Med svært kort frist klara kjøttbransjen (Nortura og KLF) i samarbeid med Norsk Sau og Geit sine lokal- og fylkeslag å mobilisere til aksjon for å profilere og reklamere for lammekjøtt.

I Telemark er det planlagt grilling med utdeling av smaksprøver ved:

Bø: Meny, på Bø senteret- Midt-Telemark sau og geit

Åmot: Spar- Tokke Sau og Geit

Sauland: Spar- Hjartdal Sau og Geit

Fyresdal: Spar- Fyresdal Sau og Geit

Haukeli: Spar- Vinje og Rauland Sau og Geit

Foto: Ann Kristin Teksle

Dyrskuen i Seljord 2017

Foto fått av Ellen Dagsrud

Stine og Ann Kristin rigga standen på onsdagen. Det ble lagt frem lokale produkter til visning.
Det er ikke lov til salg inne i husdyrhallen så det ble ikke solgt mye fra standen. Målet var å kunne vise fram lokale produkter av sau, saueskinn og produktutvikling.

Nytt av året var samarbeid med Husflidslaget. Det kom ull fra ullstasjonen, og husflidslaget stilte med poser til å ha ulla i, og kart til forskjellige stasjoner der ungene kunne lage forskjellige ting av ulla. Vi opplevde at det var populært, men litt utfordring med hvor de forskjellige postene var plassert.

Vi opplevde at NSG, i år igjen, var helt fraværende på standen. Det er dumt da en møter mange av medlemmene der. Dyrskuen er en unik plass til å verve nye medlemmer og møte forbruker.

Vi takker alle som stilte opp på vaktene sine og de som kjørte sau.

Saueklipping i husdyrhallen:

Det var klipping hver dag, noe som er kjempepopulært blant publikum. Her er det mange som finner veien for å se på! Bjørgulv viser fram sine klippekunnskaper og deler ut ull til de små som gjerne vil ha. Snakk om å være heldige de som får holde nyklipt, varm ull i hendene sine.
De som hadde vakt under saueklippinga kommenterte.
Tusen takk til saueklipper og kommentatorene!

Foto fått av Ellen Dagsrud

5. GEIT

Foto: Vigdis Opsund

Det er no 16 geitemjølk produsentar som leverer mjølk til Tine. Det var ein som slutta i 2017 og selde kvota. Denne kvota gjekk diverre ut av fylket. Det er to som foredlar geitemjølk heime på garden og ein som foredlar delar av produksjonen. Lega (Gro Hommo) fekk gull for den eigenprodusera geitosten «Stavsfjell». Det er nokre få besetningar med ammegeit i fylket. Produsentane som leverer til Tine har ei middel kvote på 60 tonn og buskapstorleiken er i middel om lag 100 årsgeiter.

Tøff start på året

2017 fekk ein tøff start for dei geitehaldarane som levera mjølk til Tine. Omlegging av metode for bakterieteljing gav høge bakterietal for mange av oss. Ein visste ikkje heilt kva ein skulle tru eller gjera. Tiltak vert sett i verk. Det var service på mjølkeanlegg, besøk av Tine-rådgjevar på «bakterie-jakt» og prøvetaking og speneprøver av enkeltgeiter. Mange geiter vart utrangert. Alt dette var både arbeidskrevjande, frustrerande og dyrt. Etter ei tid gjekk bakterietalet ned hjå dei fleste, men ein heldt pusten kvar gong det tikka inn ei «kvalitetsmelding» på mobilen. Kva som var årsaka til desse høge bakterietala i starten av laktasjonen er framleis uvisst, då det ser ut til å starte likeins no i januar 2018. Trass i den tøffe starten på 2017 så vart det eit rekordår i andel elitemjølk her i Telemark.

Kjekjøt på Sterke-Nils Tunet

I 2017 starta Kirsti Sandland eit «pionerprosjekt». Heime på garden til Kirsti har dei ein uisolera hall. Den fylde Kirsti opp med småkje (rett frå råmjølkperioden) frå fleire geitehaldarar. Ho fòra fram kjea til ei slaktevekt på minst 5 kilo. Kjea vart levera i «avtaleveker» til Nortura. Dette gjekk så bra at ho i desse dagar er i gang att md nytt innsett. Det er no å vone at fleire vil gjera det same, slik at alle kje kan bli framifrå menneskemat i framtida.

Som eit resultat av at det no vert fôra fram fleire kje til slakt, ynskte Nortura og Dyrsku`n å ha ein profilering av kjekjøt på Dyrsku`n.. Det vart til at ein skulle langtidssteike kjekjøt i steinomn på Sterke-Nils tunet. Når kjekjøtet var klart for smaksprøver skulle «profilerte kokkar» koma og dele ut kjøtet. Dette vart eit stort arbeid for Torhild F. Sisjord som tok seg stort sett av alt saman i tre dagar. Resultatet vart heilt topp, noko Jon Georg Dale med fleire kjende som var innom tunet uttrykte. Stor takk til Torhild for flott jobb og til Nortura for sponsing av kjekjøt. Geitenæringa vonar på ei oppfylging i ei eller anna form i komande år. Det arbeidast no med å få opp ein permanent steinomn i tilknyting til ystebua på Sterke-Nils tunet, der ein kan steike både lam og kje for smaksprøver, og kanskje sal, under Dyrsku`n.

Foto: Torhild Sisjord

Geitedagar 2017

Geitedagane 2017 var på Voss. Der var seks personar frå Telemark som deltok. Det var ei triveleg helg med mykje lærerikt og sosialt påfyll. På laurdag var det tur til Undredal og Aurland.

Avlsarbeid

Hege Gonsholt vart i 2017 utnemnt til medlem i Fagrådet for geit i NSG.

Fylket har tre avlsbesetningar, og det vart kåra 17 bukkekje. Domar ved bukkekåring var Sigmund Romtveit. Beste kåra kjebukk var 2017 223 BALROG frå Hege Gonsholt og Jon Olav Hauge, med avlsverdi 135 og samla sum 155.

Beste granska bukk som fekk offisiell indeks i 2017 var 2015 163 LYNET frå Hege Gonsholt og Jon Olav Hauge. Bukken har avlsverdi 134 og er solgt til semin.

Dyrsku`n

Trass i mykje regn på Dyrsku-fredagen va vart det ei bra geiteutstilling. Det var òg ungar og ungdomar som mønstra geitar og framførde ulike triks. Det var parade frå Stor-Stoga og inn på fjoset i samband med opninga, der oppstasa geitebønder i alle aldrar (frå 2 til 70 år) deltok med fine bjøllegeiter.

Det var framsyning og premiering av geitene. Finaste geit fekk i år Seljordprisen 2017. Den gjekk til 6147 MARIGULL som er eigd av Hege Gonsholt og Jon Olav Hauge. Geita med høgaste poengsum og napp i vandrepremie frå Tine produsentlaget (sylvslege bukkehorn) gjekk til geita 6056 FINELINE frå Yvonne Minde og Gunnar Haugo.

Det deltok i alt 8 ungar og ungdomar i mønstringskonkurransen med geiter og kje. Beste mønstrar , som òg viste triks og balansering vart Knut Hauge frå Arabygdi med kjeet VIOLA. Best av dei yngste var Edvard Eilertsen frå Fredrikstad med kjeet LILLE GRÅ. Alle fekk Dyrsku-krus, diplom og gåvepremie frå NSG og produsentlaget.

Då er det å vone at fleire møter med geitar på Dyrsku`n 2018. Det er ei fin profilering av næringa.

Foto: Ellen Moland

6. ROVVILT

Kvotejakt og lisensfelling - Rovviltbestandene regulerast ved jakt og felling

Kvotejakt på gaupe er en ordinær jakt på et bestemt antall individer fastsatt av den regionale rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Dersom det er nødvendig å regulere veksten i en bestand av brunbjørn, jerv og ulv, kan den regionale rovviltnemda eller Miljødirektoratet åpne for lisensfelling. I likhet med skadefelling har lisensfelling til hensikt å begrense skade på husdyr og tamrein, men lisensfelling er ikke knyttet til konkrete skadesituasjoner. Lisensfellingsperioden varierer ut i fra den enkelte arts økologi og yngletid.

Rovviltnemnda i region 2 – kvote for Gaupejakta

Rovviltnemnda i region 2 Sør-Norge har vedtatt kvote for jakt på gaupe i 2017. Kvoten ble satt til 10 gauper, hvorav to hunndyr ett år eller eldre. To dyr holdes tilbake som reservekvote.
Reservekvota på to dyr kan tildeles etter nærmere vurdering dersom det framkommer ny kunnskap om bestandsforholdene. Kvoten fra jaktstart fordeles på to jaktområder (I og II). Familiegrupper som opptrer sammen er unntatt fra kvoten de to første ukene av jaktperioden.

Jakt på gaupe 1. februar–31. mars

Gaupejakta avslutta 2 februar med dette resultatet.

Dato	Jaktområde	Kommune	Kjønn	Alder	Vekt
01.02.2017	1	Skien	Hunn	Voksen	15,9 kg
01.02.2017	2	Vinje	Hann	Voksen	19,5 kg
01.02.2017	1	Notodden	Hann	Voksen	22 kg
02.02.2017	2	Bamble	Hunn	Voksen	15,9 kg
02.02.2017	1	Tinn	Hann	Voksen	17,4 kg

Vedtak om kvotejakt på gaupe i rovviltregion 2 i 2018

Rovviltnemnda i region 2 Sør-Norge gjorde under sak 19/2017 i møte 9. november 2017 følgende vedtak:
Rovviltnemnda i region 2 viser til at gaupebestanden ligger under det nasjonalt fastsatte målet for regionen. For å sikre at bestandsmålet nåes før jakt i 2019 finner ikke nemnda grunnlag for å åpne for kvotejakt på gaupe i 2018.
Beslutning om ikke å åpne for jakt er ikke et enkeltvedtak og kan derfor ikke påklages.

Jerv

Det kan felles to jerver i rovviltregion 2 under lisensfelling i 2017/2018. Fellingsperioden varer fra 10. september 2017 til og med 15. februar 2018.

Rovviltnemnda i region 2 har vedtatt at det kan felles inntil to jerver i regionen (Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder) under fellingsperioden 10. september 2017 til og med 15. februar 2018. Lisensfellingen avsluttes tidligere om kvoten fylles.

Telemark sau og geit har, i saman med Rogaland, Hordaland og Agder søkt om skadefelling av jerv i grenseområda.
Det vart innvilga skadefelling i Rogaland.
Sjå under vedlegg.

TAP AV SAU TIL FREDET ROVVILT I TELEMARK 2017 – BEHANDLING AV ERSTATNINGSSØKNADER

(Henta i sin heilhet frå Fylkesmannen i Telemark)

Færre søknader

Fylkesmannen i Telemark mottok til fristen 1.november 36 søknader om erstatning for tap av sau til fredet rovvilt i beitesesongen 2017. Det er 14 søknader færre enn i 2016. Med dette antallet fortsetter nedgangen i søknader for fjerde året på rad. I 2013 ble det mottatt og behandlet 115 søknader, så nedgangen i antall søknader om erstatning er betydelig i årene etter (se figur 1.). Søknadene er fordelt på søkere i 12 kommuner i fylket. Flest søknader kom fra Tokke og Fyresdal kommuner (7).

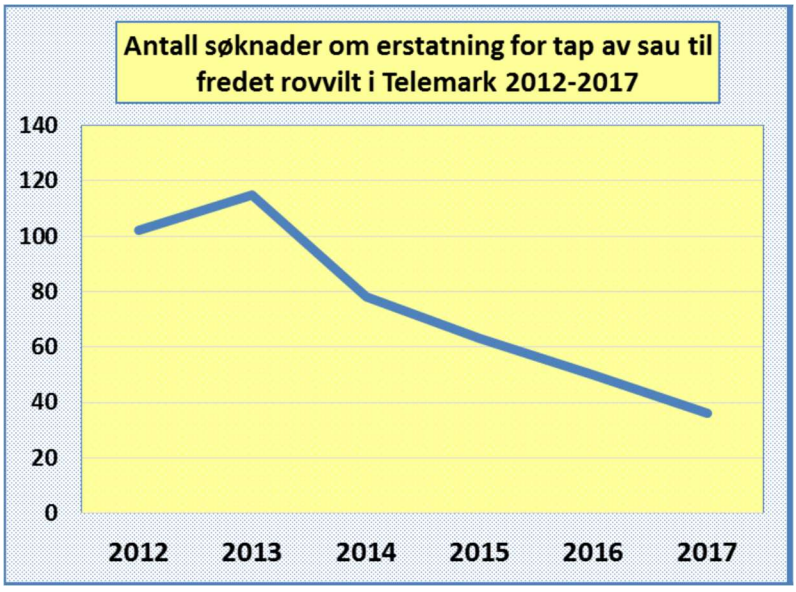

Figur 1.
Utviklingen i antall behandlede søknader om erstatning for tap av sau og lam til fredet rovvilt i Telemark i årene 2012-2017.

Tapsårsaker

I de 36 søknadene ble det for 2017 oppgitt et samlet tap av sau og lam i beitesesongen på 119 sauer og 763 lam (882 dyr). Besetningene omfattet til sammen 3730 sauer og 6655 lam (10395 dyr). Det prosentvise tap av dyr samlet sett var dermed 8,5 % (3,18 % sau og 11,47 % lam). Søkerne oppga at fredet rovvilt (fredet rovvilt omfatter i denne sammenhengen bjørn, jerv, ulv, gaupe og kongeørn) hadde forårsaket et tap på 93 sauer og 662 lam (755 dyr). Dette tilsvarer et prosentvis tap på henholdsvis 2,49 % og 9,95 %. Sammenlignet med de to foregående årene viser dette at tapet av voksen sau til fredet rovvilt i følge søkerne gikk noe ned, mens tapet av lam økte noe.

Dette er vist i figur 2.

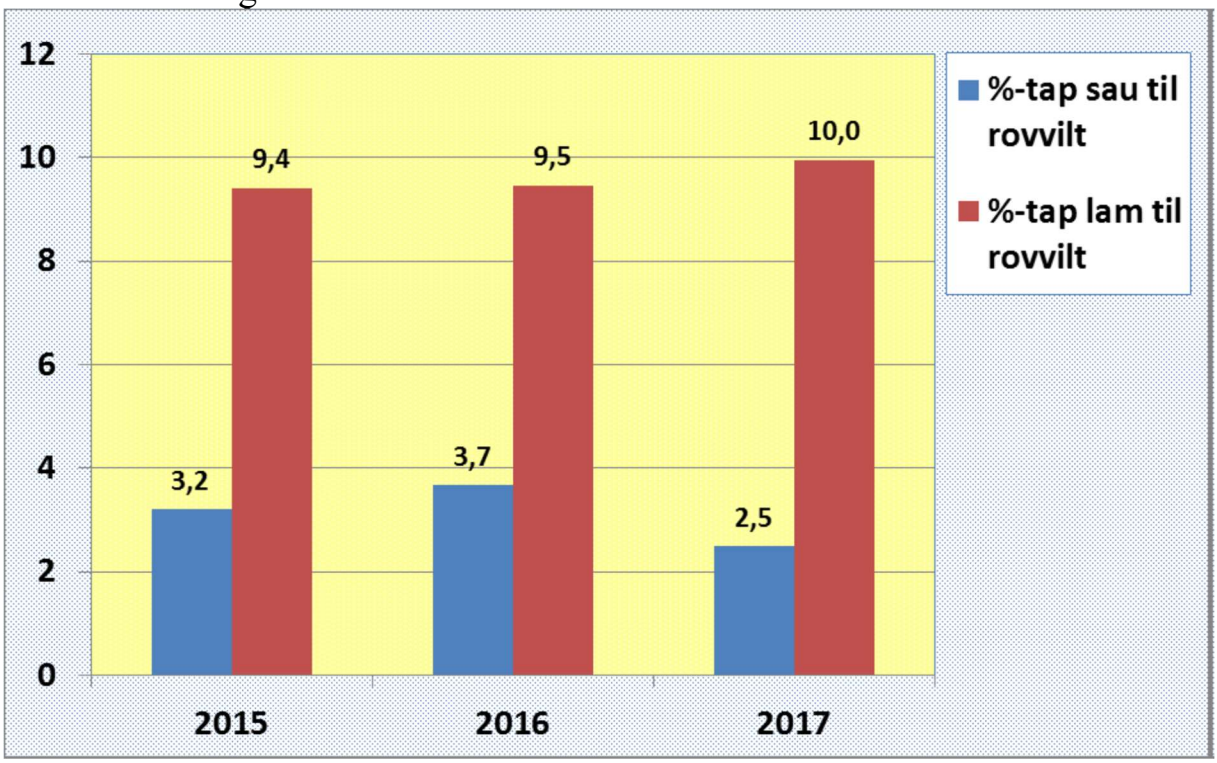

Figur 2. Prosentvis tap av sau og lam til fredet rovvilt i Telemark i årene 2015-2017 i følge søknader om erstatning.

I søknadene er det gaupe som skadegjører som trer mest fram med et oppgitt tap på 74 sauer og 530 lam. Søkerne oppga videre at jerv sto for et tap av 10 sauer og 9 lam, ulv for 8 sauer og 5 lam og kongeørn for 1 sau og 118 lam. Fordelingen er vist i figur 3.

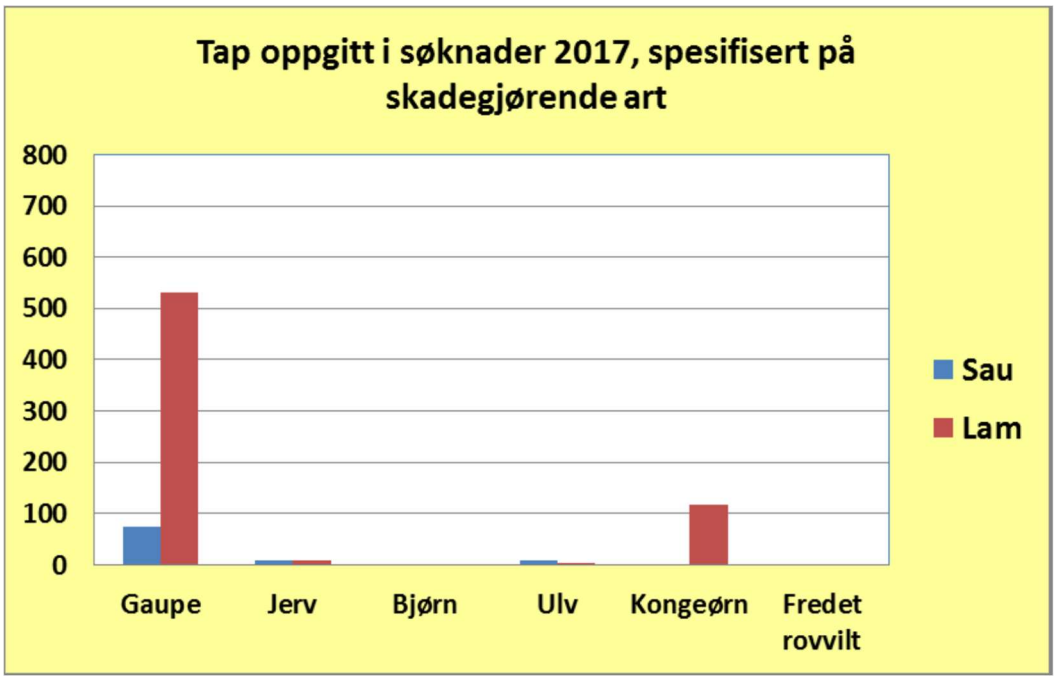

Figur 3. Tap av sau og lam fordelt på skadegjørende art (oppgitt i søknadene) i 2017.

Dokumentasjonsgrunnlaget i forhold til fredet rovvilt

Fylkesmannen behandler søknader om erstatning etter forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt (2014). Erstatningsberettigelse har som utgangspunkt at skader på sau og lam skal være dokumentert, eller at det skal foreligge en sannsynlighetsovervekt for at tap er forårsaket av fredet rovvilt. Det er Statens naturoppsyn som skal kontaktes av saueeiere som finner drepte eller skadde dyr hvor det foreligger mistanke om at fredet rovvilt er involvert. Dokumentasjonsgrunnlaget har variert gjennom årene, og de siste årene har antall dokumentasjoner der gaupe er skadegjører gått mye ned. Gaupe har tradisjonelt sett vært den største skadegjøreren på sau og lam av rovviltartene i Telemark som omfattes av regelverket. Dette er vist i figur 4. Figuren viser hvilke arter som er dokumentert som skadegjørere i Telemark.

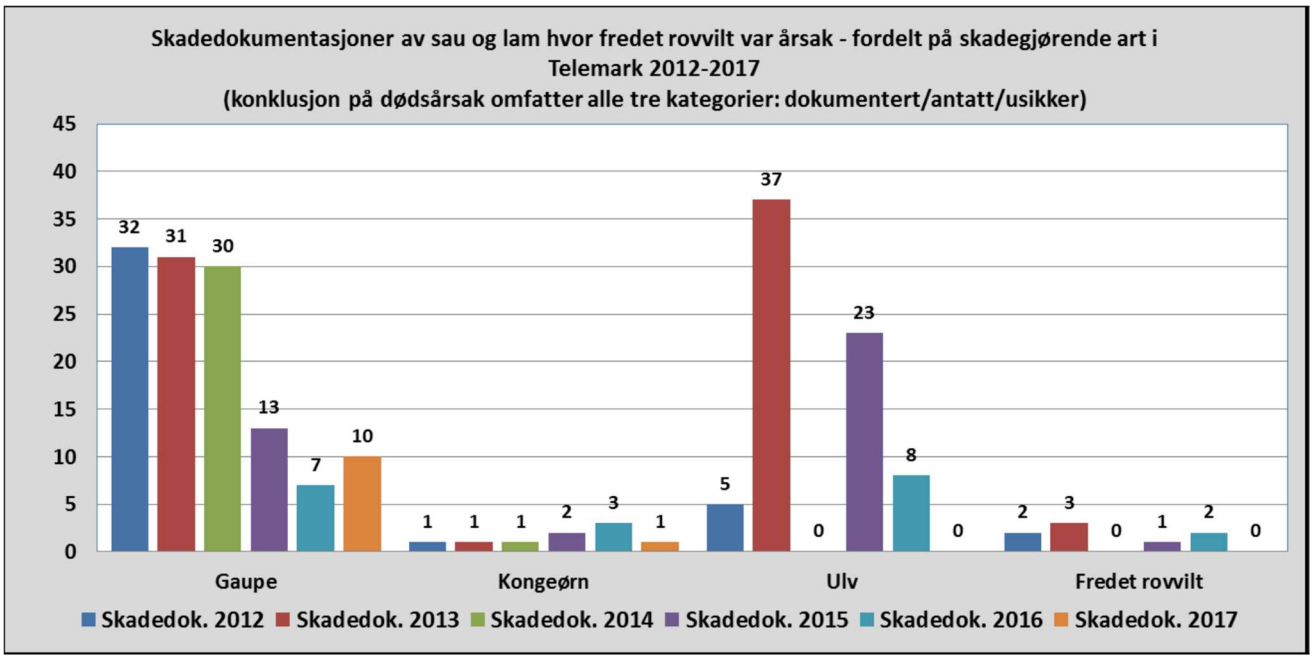

Figur 4. Antall dokumenterte tilfeller av skader på sau og lam i Telemark i årene 2012-2017. Det er ikke påvist skader av bjørn og jerv i samme tidsrom.

I 2017 ble det dokumentert 10 tilfeller av tap til gaupe og ett tilfelle til kongeørn. Dokumentasjonsgrunnlaget utgjør dermed bare 1,5 % av det antall dyr søkerne oppga som tap til fredet rovvilt. S
kadene ble påvist i Fyresdal (7) og Drangedal (4) kommuner. I 2017 ble det ikke dokumentert skade forårsaket av ulv, og bjørn og jerv er ikke dokumentert i noen av årene 2012-2017.
Gaupe går igjen som skadegjører årlig i perioden, mens ulv har forårsaket skader i fire av de seks årene. Det er få tilfeller med kongeørn involvert i denne statistikken, men kongeørn er samtidig den arten som kan være vanskeligst å påvise som skadegjører. Noen få undersøkte sauer/lam har blitt dokumentert i forhold til samle-konklusjonen «fredet rovvilt» som tapsårsak de siste årene. I disse tilfellene er det ikke sikkert hvilken av de erstatningsberettigede artene som var skadegjører.
Det er viktig å være klar over at denne type statistikk ikke nødvendigvis gjengir hvilke arter som forårsaker skade på sau og lam i Telemark. Samtidig vil mange tapte dyr ikke bli funnet og derfor vil det være mørketall på hva som er årsaken til tap av sau og lam på utmarksbeite.

Erstatninger 2017

Fylkesmannen innvilget erstatning til 35 av 36 søkere i 2017. Erstatning ble gitt for tap av 29 sauer og 316 lam ((345 dyr). Dette innebærer at staten har gitt erstatning for 31,2 % av antall tapte sauer til fredet rovvilt (oppgitt i søknadene) og 47,7 % av antall tapte lam til fredet rovvilt. Samlet utbetaling utgjør kr. 788.788,-. Det er klagerett på vedtak om erstatning i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Erstatningene, fordelt kommunevis, framkommer av tabell 1.

Kommune	Antall søknader	Innvilgede søknader	Søkt erstattet, sau	Søkt ertattet, lam	Erstattet, sau	Erstattet, lam	Erstatning, kr.
Drangedal	2	2	9	74	5	64	**157150,00**
Fyresdal	7	7	24	143	5	81	**195458,00**
Hjartdal	3	2	5	15	1	6	**14048,00**
Kragerø	1	1	2	8	1	5	**15689,00**
Kviteseid	2	2	6	32	4	19	**59535,00**
Nissedal	1	1		12		5	**10431,00**
Nome	1	1	10	29	3	5	**17004,00**
Notodden	3	3	2	33		14	**30890,00**
Seljord	4	4	5	62	2	23	**56818,00**
Tinn	2	2	1	41		12	**24852,00**
Tokke	7	7	23	162	5	66	**165205,00**
Vinje	3	3	6	51	3	16	**41708,00**
Sum	**36**	**35**	**93**	**662**	**29**	**316**	**788788,00**

Tabellen viser antall søknader som er mottatt og innvilget i 2017, antall sauer og lam det ble søkt erstatning for og utfallet av behandlingen i antall dyr og kronebeløp.

Telemark sau og geit har mottatt brev frå Vestmar sau og geit der dei utrykker bekymring for forvaltningen av ulv. Brevet er videresendt og ligg som vedlegg i årsmeldinga.

Rovdata

Rovdata er ein sentral aktør i arbeidet med å kartlegge og overvåke gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn i Norge

- *Rovdata leverer overvåkingsdata og bestandstall på gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn i Norge til forvaltning, media og publikum.*
- *Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.*
- *Rovdata er etablert som en selvstendig enhet med egen leder og stab i Norskinstitutt for naturforskning (NINA)*

Du har her mulighet til å registrere deg som rapportør og melde inn spor og sporteikn, synsobservasjonar og fotografi. Ved å nytte denne muligheten kan kvar enkelt vere med og synleggjere antall rovvilt i vårt distrikt http://www.artsobservasjoner.no/storerovd

Rovdyrkontakter i Telemark

Fosse, Øyvind, 3692 SAULAND	Tlf: 35 02 32 09 Mobil: 481 48 405	Notodden, Bø og Sauherad, Hjartdal, Seljord og Tinn og Kviteseid kommune
Olaf Dysvik Bergsveien 103 3960 Stathelle	Mobil: 970 30 435	Skien, Siljan,Porsgrunn, Nome og Bamble.
Olsnes Sveinung ,Åmotvegen 8, 3890 Vinje	Tlf jobb: 902 13 655	Vinje og Tokke
Roer Ole, Hauggrend, 3870 Fyresdal	Tlf: 35 04 25 37 Mobil: 976 65 517	Nissedal og Fyresdal

7. ÅRSMELDING FOR TELEMARK GJETARHUNDLAG

Styrets sammensetning i 2017
Leder: Ramond Sem, Heddal
Nestleder: Roar Fjeld, Sauland
Kasserer: Guro Libjå, Fyresdal
Sekretær: Arne Loftsgarden, Hjartdal
Styremedlem: Janne Lunden Teksle, Fyresdal

Varamedlemmer:
1.Vara: Terje Gautefall, Drangedal
2.Vara: Svein Arvid Tørre, Heddal
3.Vara: Silje Sisjord, Hjartdal

Revisorer:
Gunvor Mandt, Eidsborg
Tove Funnemark, Ulefoss

Valgkomite:
Leder: Eivind Folkestad, Bø i Telemark
Kåre Vidar Førland, Bø i Telemark
Nina Elvebråten

Redaksjonen i "Gjetarhunden":
Janne Lunden Teksle, Fyresdal
Ramond Sem, Heddal
Guro Libjå, Fyresdal
Arne Loftsgarden, Hjartdal

Styremøter:
Det har vært 5 styremøter i 2017. Styremøta har blitt avholdt vekselvis i Fyresdal og Sauland
Arbeidsoppgavene har i år, som tidligere vært planlegging og gjennomføring av aktivitetsplan, prøver, dugnader samt opplegg for treningssau. I 2017 var et av styremøta viet gjennomføringen av Norgesserieprøva i Fyresdal. Det må nevnes spesielt at det omsider lyktes å få laget registrert i Brønnøysundregistrene. Telemark Gjetarhundlag er også registrert i Grasrotanndelen.

Aktivitetsplan:
Aktivitetsplanen er gjennomført med et unntak, hovedkurset måtte avlyses.

Gjeterhundprøver:

Vårprøve i Fyrsdal
Laget skipa til prøve i klasse 1 og 2 i Fyresdal. Det stilte 12 ekvipasjer i klasse 1 og 21 ekvipasjer i klasse 2. Det blei benyttet sau i fra Guro Libjå sin besetning. Arenaen var på gjorda til Gunhild Svalastog. Prøva må sies å ha vært vellykket, og 3 Telemarkinger fikk bruksprov. Det var noen negative bemerkninger rundt at det stilte flere klasse 3 hunder som hevder seg bra på landsprøver.

Fylkesmesterskapet
Fylkesmesterskapet i 2017 blei arrangert i Fyresdal. Banen fra dag 2 på Norgesserieprøva blei gjenbrukt. Været gjorde at forholda på KL. 3 prøva relativt krevende. Maj-Lena Knutsen med hunden Frost ble fylkesmestere. Deltakelsen var bra, det stilte 13 ekvipasjer i klasse 3, 4 ekvipasjer i klasse 2 og 7 ekvipasjer i klasse 1.

Norgesserieprøve i Fyresdal
Telemark Gjetarhundlag søkte og fikk tildelt Norgesserieprøve siste helgen i september. Det å arrangere stor prøve før sausanken egentlig er ferdig, er ikke helt enkelt. En stor takk til Guro Libjå som stilte 150 sau til disposisjon på prøven. Sauen var av NKS rase, var jevne og oppførte seg bra for alle. Det var påmeldt 45 ekvipasjer på prøvene. 6 ekvipasjer var påmeldt fra Telemark.

NM i bruk av gjeterhund
Maj-Lena Knutsen var kvalifisert til NM deltakelse gjennom seier i Fylkesmesterskapet. NM gikk av stabelen på Austrått i Sør-Trøndelag. Plasseringen blei en 71 plass.

Distriktsprøve kl. 1 og 2 i Sauland
Distriktsprøve i november på Kleppen i Sauland er vel blitt tradisjon nå. Været var litt så som så på starten av dagen, men det var da ikke snø. Rart hva fyr i en bålpanne og en kaffekjele gjør på stemningen. Jammen dukka ikke Lise opp med varm gjærbakst i pausa mellom prøvene også. Blei godt mottatt det. Det stilte 4 ekvipasjer i klasse 1 og 15 i klasse 2.

Antall ekvipasjer som har stilt på prøver i Telemark i 2017 er:
Klasse 1: 23 stk
Klasse 2: 40 stk
Klasse 3: 103 stk

Bruksprov:
I år kan vi gratulere følgende 11 Telemarkinger med bruksprov:

Reg.nr	Navn	Fører
NO53465/15	Smilla	Elvebråten, Nina--3830 Ulefoss
NO35402/16	Sol	Funnemark, Tove--3825 Lunde
NO39333/15	My Truste	Gjerjordet, Helene F.--3690 Hjartdal
NO30215/17	Frisk Bri	Knudsen, Maj Lena--
NO33162/16	Mint	Knudsen, Maj Lena--3880 Dalen
NO35495/16	Tanja	Knudsen, Maj-Lena--
Ureg	Enjoy	Knutsen Maj Lena--
NO41396/14	Nemi	Loftsgarden, Arne--3690 Hjartdal
DK07403/20	Vælgi	Maj-Lena Knutsen--3880 Dalen
S00/314584	GROESFAEN	Mandt, Gunnvor--3880 Dalen
NO38610/16	Zizzi Top	Omtveit, Jan Toralf--3850 Kviteseid

I tillegg vil vi gratulere alle medlemmer av Telemark Gjetarhundlag fra andre fylker som har oppnådd bruksprov.

Treningssamlinger(kurs):
Det har blitt arrangert 2 kurs med lagets instruktører. Begge kursa på Lonar. Det blei forsøkt arrangert hovedkurs, men dette måtte avlyses på grunn av dårlig oppslutning. Også i 2017 fikk Ramond Sem Simon Leaning til Telemark. Kurset med denne dyktige instruktøren blei nesten fulltegnet, men ikke så mange Telemarkinger var påmeldt dessverre. I 2017 har deltagelsen på lagets kurs også vært lav. Noen sikker årsak til dette vites ikke.

EM i bruk av gjeterhund
Telemark Gjetarhundlag bidro med mye dugnadsarbeide under EM i bruk av gjeterhund. Laget hadde ansvaret for kiosk og matservering under arrangementet, samt et lag med ansvar for utsett av sau. Telemark gjetarhundlag bidro sterkt til at dette ble et særdeles vellykket arrangement.

Instruktørkurs:
I november ble siste del av instruktørkurset som ble arranger sammen med Vestfold og Vest.Agder gjennomført. Telemark Gjetarhundlag har nå 2 nye instruktører. Disse er Nina Elvebråten og Maj-Lena Knutsen

Laget har i 2017 hatt følgende instruktører:
-John Li
-Ramon Sem
-Carl Erik Smørgrav
-Tove Funnemark – innvilget permisjon
-Wenche Folkestad
-Eivind Folkestad
-Jane Kristiansen
-Jan Toralf Omtveit
-Arne Loftsgarden
-Nina Elvebråten
-Maj-Lena Knutsen

Dommere:
Laget har to dommere, Gunvor Mandt og Arne Loftsgarden

Dommersamling:
Gunvor Mandt og Arne Loftsgarden deltok på årets dommersamling som gikk av stabelen på Gardermoen.

Treningssauen:
I år også har det vært treningssau på Lonar. Det har vært treninger på Lonar stort sett gjennom hele 2017. Besøket har vært varierende, men i perioder meget bra.

Stander der laget var representert:
-Dyrsku'n med stand i samarbeid med TSG.

Annen aktivitet:
Vestfold gjeterhundnemnd leide Lonar, treningssauen og hyra inn Gunvor Mandt som instruktør ei helg.

Dugnader:
Medlemmenes evne og vilje til dugnadsarbeid er bærebjelken for lagets aktiviteter. Både for å sørge for økonomi i laget, og for å få aktiviteter gjennomført. Dugnader i 2017 har vært:
-Klipping av treningssau
-Distriktsprøver, fylkesmesterskap og norgesserieprøve.
-Treningssamlingene
-Seljordfestivalen
-Countryfestivalen
-Lagd ny korall på Lonar
-Fjernet talle i hallen på Lonar
-Dyrsku'n i Seljord

-EM i bruk av gjeterhund
Laget vil med dette få rette stor takk til alle som har bidratt med dugnadsarbeid.

Medlemmer:
Laget har 90 hovedmedlemmer og 10 familiemedlemmer.

Økonomi:
Laget har fortsatt god økonomi. Se regnskap og balanse for detaljer.

Medlemsbladet Gjetarhunden:
Medlemsbladet har kommet ut med 1 nummer i 2017.

Lagets hjemmeside:
Denne blir jevnlig oppdatert med info om trening, samlinger, resultatlister m.m.
Laget har også egen facebookside.

Lagets sammarbeidspartnere:
Telemark gjetarhundlag er helt avhengige av hjelp og støtte fra bønder og andre.
Laget vil få takke spesielt Asbjørn og Gunn Lonar for lån av treningsarealer, oppstalling og foring av trenings sauene samt brøyting av treningsområde.
Gunhild Svalastog for lån av arealer til gjennomføring av prøvene som er blitt arrangert i Fyresdal.
Guro Libjå for lån av sau på prøvene i Fyresdal.
Roar Fjeld for lån av sau og areal på prøva i Sauland og på ei treningssamling.
Nortura, Telemark Kildevann, Notodden Zoo, Felleskjøpet i Bø og Hjartdal Landbruk og Fritid for sponsing.

8. REKNESKAP TELEMARK SAU OG GEIT

Resultatregnskap	Note	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Salgsinntekter aktiviteter	1	22 115,00	27 000	7 680,00
Inntekt avsarbeid	1	31 700,00	37 000	35 050,00
Deltakeravgift kursvirksomhet	1	21 800,00	33 000	28 500,00
Egenandeler aktiviteter	1	47 100,00	50 000	43 000,00
Tilskudd	1	10 000,00	10 000	15 250,00
Tilskudd fra Nortura	2	60 000,00	60 000	60 000,00
Medlemskontingenter		82 940,00	83 000	82 638,75
Egne lotterier		8 150,00	7 000	6 226,00
Andre inntekter		527,00	0	0,00
Sum inntekter		**284 332,00**	**307 000**	**278 344,75**
Driftskostander				
Honorarer kurs/aktiviteter	1	37 975,00	39 500	36 424,49
Andre kostnader kurs/aktiviteter	1	99 233,00	111 500	103 394,88
Årsmøte		1 371,00	15 000	6 024,00
Styremøter/andre møtekostander		3 852,00	7 000	5 869,02
Sekretærfunksjon	2	60 000,00	60 000	60 000,00
Honorar til styret	3	20 000,00	19 500	19 500,00
Møtegodtgjørelse		1 600,00	10 000	9 600,00
Porto		823,00	1 000	646,00
Bilgodtgjørelse		14 987,00	20 000	18 914,00
Kontingenter		800,00	1 000	800,00
Gaver		4 937,00	10 000	13 071,00
Profileringsartikler		0,00	0	20 750,00
Bankkostander		487,00	500	422,00
Annen kostnad		0,00	4 500	100,00
Sum driftskostander		**246 065,00**	**299 500**	**295 515,39**
Driftsresultat		**38 267,00**	**7 500**	**-17 170,64**
Netto renteinntekter		1 880,61	2 000	2 219,95
Årets resultat		**40 147,61**	**9 500**	**-14 950,69**

Balanse pr	Note	31.12.2017	31.12.2016
Eiendeler:			
Kundefordringer		4 800,00	0,00
Bankkonto (brukskonto)		190 436,59	150 726,71
Bankkonto (Kapitalkonto)		102 959,58	102 311,93
Bankkonto (Solidaritetskonto)		32 170,73	32 154,65
Sum eiendeler		**330 366,90**	**285 193,29**
Gjeld:			
Leverandørgjeld/avsetninger		16 852,00	1 826,00
Øremerkede avsetninger	4	122 736,00	132 736,00
Sum gjeld		139 588,00	134 562,00
Egenkapital:			
Annen egenkapital	5	190 778,90	150 631,29
Sum egenkapital		190 778,90	150 631,29
Sum gjeld og egenkapital		**330 366,90**	**285 193,29**

Hjartdal, 15. januar 2018

Hjartdal, 15. januar 2018

Knut Johan Hvistendal
Styreleiar

Gunnar Haugo
Nestleiar

Sigmund Strand
Styremedlem

Ann Kristin Teksle
Styremedlem

Gunleik Berget
Styremedlem

Noter til regnskapet for 2017

Note 1: Aktivitetsoversikt

	Kåringssjå	Klyppekurs	Haustsamling	Værutstilling	Slaktekurs	Profilering	Sum
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	3 515,00	0,00	5 000,00	2 400,00	0,00	11 200,00	22 115,00
Inntekt avlsarbeid	25 500,00	0,00	0,00	6 200,00	0,00	0,00	31 700,00
Deltakeravgifter	0,00	6 500,00	0,00	0,00	15 300,00	0,00	21 800,00
Tilskudd	0,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	10 000,00
Egenandeler	0,00	0,00	47 100,00	0,00	0,00	0,00	47 100,00
Sum driftsinntekter	29 015,00	6 500,00	62 100,00	8 600,00	15 300,00	11 200,00	132 715,00
Driftskostnader							
Honorarer	11 000,00	5 000,00	12 000,00	3 675,00	6 300,00	0,00	37 975,00
Leiekostnader	6 000,00	0,00	0,00	3 500,00	500,00	0,00	10 000,00
Kåringsmerker	1 835,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 835,00
Catering	2 135,00	1 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 635,00
Medlemsmøter	0,00	0,00	52 720,00	0,00	0,00	0,00	52 720,00
Medlemsturer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Reisekost	8 828,00	0,00	5 500,00	2 701,00	0,00	0,00	17 029,00
Annonsering	4 124,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 124,00
Andre prosjektk.	1 136,00	554,00	0,00	0,00	8 200,00	0,00	9 890,00
Sum driftskostn.	35 058,00	7 054,00	70 220,00	9 876,00	15 000,00	0,00	137 208,00
Resultat	**-6 043,00**	**-554,00**	**-8 120,00**	**-1 276,00**	**300,00**	**11 200,00**	**-4 493,00**

Note 2: Tilskudd/sekretær Nortura

Telemark Sau og Geit benytter seg av sekretærtjeneste finansiert av Nortura SA. I regnskapet er dette forholdet synliggjort ved at antatt verdi av personalkost, kontor mv er anslått og bokført med kr 60 000.

Note 3: Styregodtgjørelse:

	2017
Styrets leder	8 000
Kasserer	4 000
Øvrige 3 styremedlemmer	6 000
Varamedlem	2 000
Sum	20 000

Note 4: Øremerkede avsetninger

Øremerkede tilskudd spesifisert:

Tilskudd til konfliktdempende tiltak	100 000
Overskudd fra saueprosjektet	22 736
Sum	122 736

Note 5: Endring egenkapital

	2017	**2016**
Egenkapital 01 01	150 631,29	165 581,98
Årets resultat	40 147,61	-14 950,69
Egenkapital 31 12	190 778,90	150 631,29

9. BUDSJETT

Telemark Sau og Geit

Orgnr.: 986 778 071

Resultatregnskap	Budsjett 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter			
Salgsinntekter aktiviteter	15 000,00	22 115,00	7 680,00
Inntekt avsarbeid	40 000,00	31 700,00	35 050,00
Deltakeravgift kursvirksomhet	37 000,00	21 800,00	28 500,00
Egenandeler aktiviteter	50 000,00	47 100,00	43 000,00
Tilskudd	10 000,00	10 000,00	15 250,00
Tilskudd fra Nortura	60 000,00	60 000,00	60 000,00
Medlemskontingenter	83 000,00	82 940,00	82 638,75
Egne lotterier	8 000,00	8 150,00	6 226,00
Andre inntekter		527,00	0,00
Sum inntekter	**303 000,00**	**284 332,00**	**278 344,75**
Driftskostander			
Honorarer kurs/aktiviteter	44 000,00	37 975,00	36 424,49
Andre kostnader kurs/aktiviteter	127 500,00	99 233,00	103 394,88
Årsmøte	10 000,00	1 371,00	6 024,00
Styremøter/andre møtekostander	7 000,00	3 852,00	5 869,02
Sekretærfunksjon	60 000,00	60 000,00	60 000,00
Honorar til styret	20 000,00	20 000,00	19 500,00
Møtegodtgjørelse	10 000,00	1 600,00	9 600,00
Porto	1 000,00	823,00	646,00
Bilgodtgjørelse	20 000,00	14 987,00	18 914,00
Kontingenter	1 000,00	800,00	800,00
Gaver	15 000,00	4 937,00	13 071,00
Profileringsartikler	0,00	0,00	20 750,00
Bankkostander	1 000,00	487,00	422,00
Annen kostnad	0,00	0,00	100,00
Sum driftskostander	**316 500,00**	**246 065,00**	**295 515,39**
Driftsresultat	**-13 500,00**	**38 267,00**	**-17 170,64**
Netto renteinntekter	2 000,00	1 880,61	2 219,95
Årets resultat	**-11 500,00**	**40 147,61**	**-14 950,69**

10. ARBEIDSPLAN FOR 2018

TSG skal være ein aktiv og levande organisasjon

⇒ STYRKING AV ORGANISASJONEN

Styret skal:

- God styring med økonomien. Det for å ha god handlingsfridom. Aktivitetar bør være sjølvfinansierande.
- Hjelpe lokallag og medlemmar som ynskjer å lage til arrangement som er med på å styrke småfemiljøet i fylket.
- Legge til rette for, og støtte arrangement som er meint som ein inspirasjon for småfehaldaren. F eks.
    - Haustsamling/Tillitsmannssamling

⇒ KONTAKT MED LOKALLAG

Styret skal

- Yte hjelp i samband med lokale saker og møter
- Halde kontakt med lokallaga med hjelp av TSG sine nettsider og bruk av sosiale medier.

⇒ FAGARBEID

Styret skal:

- Bidra til og spreie den avlsmessige framgangen frå avlsbesetningane til bruksbuskapane, bl.a. anna ved å legge til rette for kåring og omsetninga av avkomstgranska værar, værutstillinga i Seljord
- Ta del i den landbrukspolitiske dagsorden, og arbeide for å få det beste ut av den til ei kvar tid gjeldande landbrukspolitikk.
- Kurs
    - Klyppekurs
    - Arrangere fagtur i 2018
    - Slakte- parteringskurs for kje i mars/april 2018
    - Foringsmøte mars 2018
    - Klauvskjærekurs
    - Ull og ullsortering haust 2018

⇒ PROFILERING

Styret skal:

- Fylje opp representasjonsoppgåver i ulike lag og organisasjonar
- Prøve å marknadsføre saker som omhandlar småfehaldet.
- Ha oppdaterte nettsider
- Stand i Husdyrhallen og aktivitet på Sterke-Nils Tunet på Dyrskun

⇒ GEIT

Styret skal:

- Søke å være samarbeidspartner med produsentlaget for geit.
- Styrke geitehaldet i Telemark
  - Jordbrukstingingane
- Styret skal arbeide for å spreie den avlsmessige framgangen på geit.

⇒ ROVVILT

Styret skal:

- Arbeide aktivt for å redusere tap av beitedyr til freda rovvilt.
- Gje innspel til Rovviltnemda når det gjeld fastsetting av kvoter.
- Bruke media bevisst for å skape forståing for dei negative verknadene dagens rovviltforvaltning påfører småfenæringa.
- Delta i kontaktutvalet for organisasjonane i rovviltregion 2

⇒ GJETARHUND

Styret skal:

- Søke å være samarbeidspartner med Telemark Gjetarhundlag.
  - Påse at Fylkesmesterskap vert arrangert
  - Påse at der vert arrangert gjetarhundkurs for sauebønder i Telemark fylke.

11.VEDLEGG

Telemark sau og geit

Til Telemark Bondelag og Telemark Bonde og Småbrukarlag

Hjartdal 11 mai 2017

Telemark sau og geit ynskjer å komme med sine synspunkt i forhold til jordbruksforhandlingane, som nå er i gang.

Dette tilbudet skal gi en gjennomsnittlig økning på 9.100 kr/årsverk i landbruket. I henhold til justerte beregninger for referansebrukene vil kravet gi en gjennomsnittlig økning på 4.200 kr/årsverk i melkeproduksjon på geit og 3.600 kr/årsverk i saueholdet. Årets tilbud er langt ifra å tette inntektsgapet i forhold til samfunnet for øvrig og det er ikke noen positive signaler til småfeholdet med et tilnærmet 0-oppgjør. Det som etter vår oppfatning går igjen i flere av ordningene som foreslås endret, er at det i en eller annen form vil gå ut over enkeltbrukere. (Utregningar gjort av Norsk sau og geit)

Beitetilskot

I tilbodet foreslår ein at det generelle beitetilskotet avviklast og utmarksbeitetilskotet styrkast. På småfe betyr dette at kr 57 pr. dyr tas vekk med det generelle beitetilskotet og kr 52 pr. dyr leggast til utmarksbeitetilskotet. Altså ein reell reduksjon på 5 kr/dyr på utmarksbeite. I tillegg blir det 363.530 småfe som da ikkje vil få noen form for beitetilskot.

Telemark sau og geit vil ikkje endre på satsane for beiting samt flytting av midlar frå innmark til utmark.

Sauen treng innmark før og etter utmarksbeite og bidreg dermed med eit ope kulturlandskap. Ved å ta vekk det generell beitetilskotet som er pr. dyr og legge det til areal, vil det slå uheldig ut for sauebønder med små fulldyrka areal og større innmarksbeite areal. (Da omrekningsfaktoren aukar til 0,8 vil fleire komme under «svak drift» og man får avkorting på areal ein får tilskot for).

Investeringar i beitefelt

Jordbrukets forhandlingsutvalet foreslo i kravet å gi et bra løft til investeringar i Organisert beitebruk. Staten foreslår også ein auke på kr 3 millionar til dette, men vil øyremerke disse midlane til tiltak i tilknyting til problematikken omkring skrantesjuke på reinsdyr i Nordfjella. Altså ikkje ei styrking av ordninga på generell basis!

Telemark sau og geit ber Norges Bondelag og Norsk Bonde og småbrukarlag, ikkje vurdere avtale før det kjem friske midlar inn i jordbruksavtala.

Mvh

Telemark Sau og geit

Knut Johan Hvistendal (S) Torhild F Sisjord

Telemark sau og geit

Kandidater til sentrale råd og utval i NSG

1. Avlsrådet for sau:
   Telemark sau og geit ynskjer ***Sven Reiersen*** som leiar av avlsrådet.
2. Fagrådet for geit:
   Telemark sau og geit ynskjer ***Hege Gonsholt*** inn som medlem av fagrådet for geit.
   Som ny vararepresentant er ***Gunnar Haugo*** TSG sitt forslag
3. Utmarksrådet:
   Ingen ynskje om endringer
4. Gjeterhundrådet:
   Her er det ikke behov for å sende innspill, da fylkeslagene allerede har gjort dette.
5. Ull- og klipperådet:
   Ingen ynskje om endringer

Knut Johan Hvistendal
Leiar

Vestmar Sau og Geit

Drangedal 25. juni 2017

Telemark Sau og Geit

VEDRØRENDE TAP AV SAU PÅ BEITE.

Det synes som om ulvebestanden er ute av kontroll og at de som brukes som fagfolk ikke har oversikt over hvor mye ulv det faktisk er i Norge og Sverige.
Vi er i den senere tiden blitt vitne til hvordan dagens ulvepolitikk har resultert i funn av drepte sauer og lam.

Dette er ingen overraskelse og var mer en ventet ut fra det vi har sett når det gjelder forvaltningen av ulv, både i og utenfor ulvesona. Det forundrer oss at det snakkes om en svensk ulvestamme, en norsk ulvestamme og en stamme på grensen mellom Norge og Sverige. Etter vår mening gir dette en stor mulighet for å la ulvestammen vokse ut av kontroll.

Vestmar Sau og Geit er bekymret for den manglende viljen til å følge opp Stortingets vedtak og å forholde seg til bestandsmålene. Her synes det som om byråkratiet styrer og tolker lovverket i en bestemt retning og det er ikke i retning av å ta vare på primærnæringene.

Vestmar Sau og Geit er videre forundret over at problematikken rundt revens dvergbendelorm ikke er mer på dagsorden. Ulv som kommer fra sentrale deler av Sverige og blir avlivet langt inn i Norge kan jo ha med seg smitte av revens dvergbendelorm, men dette er ikke oppe på dagsorden. Folk som har med seg sin hund eller katt i bil på en dagstur over til Sverige blir behandlet på en helt annen måte, der vanker det både krav om karantene og andre straffetiltak.

Vestmar Sau og Geit er videre skuffet over at fellingsløyve på ulv blir gitt i ett begrenset geografisk område og med en svært begrenset tidsfrist. Dette er både frustrerende og skaper unødig byråkrati.

Vestmar Sau og Geit vil på det sterkeste be om at Telemark Sau og Geit bruker sine kanaler til å øve påtrykk for at bestandsmålene for ulv blir etterfulgt, at antall ynglende ulv i Norge blir holdt på dagens måltall og at økninger utover dette blir raskt og effektivt effektuert. Videre at uttak av ulv blir underlagt et helt annet regime der det blir gitt større geografiske områder og lengre tidsfrister.

Jostein Aarø
leder

Terje Gautefall
sekretær

Rogaland Sau og Geit

Rogaland Sau og Geit
Magne Jakob Bjørheim
mjbj@online.no

Strand, Rogaland 15.08. 2017

Fylkesmannen
Rogaland, Hordaland, Telemark og Agder

Søknad om skadefelling av jerv for Rogaland, Hordaland, Telemark og Agder

- Rogaland, Hordaland og Telemark Sau og Geit, Sau og Geit i Agderfylka, samt Bondelaga og Småbrukarlaga i dei aktuelle fylka søkjer med dette på vegne av beitelaga om skadefellingsløyve på jerv.
- Søknaden gjeld for området som er avgrensa av RV7 i nord og E39/E18 i sør. I aust går grensa langs RV41 i dei aktuelle fylka, medan avgrensinga i vest er RV13.
- Søknaden gjeld skadefelling frå dags dato og til 9. september 2017.
- Vi ber om gjennomføring av skadefelling organisert av dei fylkesvise skadefellingslaga.
- Vi ber om at skadefellingsløyvet opnar for naudsynt bruk av lys til felling av jerv, samt naudsynt transport av personell inn i fjellet med bruk av helikopter evt. annan motorisert ferdsle, etter behov.
- Vi ber om at skadefellingsløyve gir unntak for naudsynt bruk av hund i bandtvangsperioden.
- Vi ber om at fylkesmennene samkøyrer handsamingane av søknaden slik at ein får likelydande vedtak i dei ulike fylka.

Bakgrunn for søknaden

SNO har undersøkt eit kadaver som vart funnet i Suldal den 14. august og har munnleg gitt melding til eigar om at lammet truleg er drepe av jerv.
Det har i delar av det aktuelle området vore svært store tap av sau til jerv dei siste åra. Jerven med ID 3597 er eit kjent individ og antatt skadegjerar. Det er dokumentert at denne jerven brukar områda frå RV 7 i nord og sør til Åseral som leveområde. Leveområdet dekkjer omsøkt område for skadefellingssøknaden.
Aktuelle område er svært viktige og prioriterte utmarksbeite for sau, og har stor konsentrasjon av dyr i beitesesongen. Erfaring viser at ein skadegjerar i området gjer stor skade på bufe. Vi søkjer derfor skadefelling for å kunne felle skadegjerar og slik redusere potensialet for vidare tap av sau for inneverande beitesesong.
Beitelag i området har ekstraordinært tilsyn og gjennomfører tidlig sanking av sau frå heiabeite for å redusere potensialet for tap av sau til jerv.
Søknaden om skadefelling er felles frå organisasjonane som står bak. Dette har kome til gjennom at ein er samkøyrte og står saman i slike omsøkte tiltak. Søknaden går til kvar av fylkesmennene. Organisasjonane som står bak søknaden har god kontakt med dei respektive fylkesvise organiserte skadefellingslaga, som igjen også har god kontakt seg i mellom. Erfaring har vist at det blir skader og tap av sau til jerv i perioden frå midten av august og til sauene er heimsanka i september. Vi ser det som viktig at skadefellingsløyvet og beredskapen er på plass, og at ein raskt kan setje i gong fellingsforsøk, når fellingslaga vurderer at det er hensiktsmessig.
Eventuell gjennomføring av skadefelling vil skje i regi av organiserte skadefellingslag i dialog med fylkesmannen og SNO, og i tett kontakt med grunneigarar og beitelag i dei aktuelle områda. Samordning mellom dei ulike fellingslaga vil bli koordinert.

Venleg helsing

Magne Jakob Bjørheim

Magne Jakob Bjørheim
På vegne av samarbeidsorganisasjonane

Fylkesmannen i Telemark

Saksbeh.: Odd Frydenlund Steen, 35 58 61 54

Vår dato	Vår ref.
21.08.2017	2016/2751
Deres dato	Deres ref.

Rogaland Sau og Geit,
v/Magne Jacob Bjørheim

Avslag på søknad om skadefelling av jerv i Telemark

Fylkesmannen i Telemark avslår søknad fra Rogaland sau og geit om å få felle jerv innenfor Telemark. Søknaden er vurdert etter rovviltforskriftens § 9 og vilkårene der. Vilkårene anses ikke som oppfylt, jf § 9 b og c.

Beitesesongen for husdyr er snart over og Fylkesmannen vurderer med bakgrunn i tidligere års erfaringer at det er liten fare for skade på beitedyr i Telemark. Streifindivider av jerv skal innenfor gitte betingelser aksepteres i vår rovviltregion 2.

Fyrste del av avslaget.

Telemark sau og geit klaga på avslaget men nådde ikkje fram.

Nortura økte salget av sau og lam med **18%** i 2017

Jobben fortsetter i 2018.

Spør etter Gildeprodukter av sau og lam i butikken!

Nortura
bondens selskap